CHRISTO-PHOROS

A Soproni Evangélikus Egyházközség lapja

ingyenes kiadvány

XXVI. évfolyam, 6. szám

2019. karácsony – Weihnachten 2019

Ránk ragyog a világosság

„De fölragyog majd az igazság napja számotokra, akik nevemet félitek, és sugarai gyógyulást hoznak." (Mal 3,20a)

Óriási tükröket szereltek egy norvégiai hegyre, mert a tövében álló településre az év hat hónapjában egyáltalán nem süt a nap. A számítógéppel vezérelt tükrök segítségével viszont már meg tudják világítani a főtér egy részét. Ez a komoly technikai és anyagi erőfeszítéssel megvalósított beruházás jól mutatja azt, milyen fontos számunkra, emberek számára a napfény.

Karácsonykor a Világosságnak a világba való eljövetelét ünnepeljük. Ezért tették Jézus születésének ünnepét tudatosan a téli napfordulóra, amikortól egyre nő a világosság. Őnélküle ugyanis a sötétség uralkodik az életünkben, hiába próbáljuk azt lámpákkal elűzni. Ha Jézus Krisztus, az igazság napja a mi életünket is beragyogja, akkor nem kell félnünk az eltévedéstől, akkor nem tévesztjük szem elől a célt. Ezért találhatták meg őt a pásztorok és a bölcsek. Ezért vonzza ma is magához a szegényeket és bűnösöket, a megmentésre szorulókat.

Az ő fényében csalódás sem fenyeget minket. Sötétben eltorzulnak a tárgyak, az események, az emberek is, Krisztus világosságában viszont felismerjük a valóságot. Olyannak látjuk meg Istent is, magunkat is, embertársainkat is, mint amilyenek valóban vagyunk. Ezért nevezi őt Malakiás az igazság napjának. De ez azt is jelenti, hogy igazzá tesz, megigazít, igaznak fogad el minket bűnbocsátó kegyelme alapján. Karácsony többet és mást hoz, mint az emberi igazság. Emberi igazság alapján nincsen igazi megoldás, nincsen igazi békesség. Ezeket csak az igazság napjának fölragyogása hozhatja el számunkra.

Az ősi prófécia, ami karácsonykor beteljesült, gyógyulást is hirdet. Jézus számos gyógyításáról olvashatunk az evangéliumokban. Ezek mindig valóságos megoldást hoztak: pontosan azt kapták a betegek, amire szükségük volt. Jézus gyógyító hatalma és szeretete azóta sem szűnt meg. Ha mégsem így látjuk, annak az az oka, hogy nem tartjuk Jézus gyógyító tettének azt, ha a szenvedés idején erőt, türelmet, elviselni tudó hitet ajándékoz. Pedig ez sem kisebb csoda, mint a látványos gyógyítás. Aki az ő fénykörébe kerül, változik, gyógyul.

Karácsony minden gyertyája, fenyőfaizzója, csillagszórója hirdesse az igazság napjának felragyogását.

Tóth Károly

Áldott karácsonyt kíván a Christophoros olvasóinak, evangélikusoknak és más felekezetűeknek, soproniaknak és távolabbiaknak a Soproni Evangélikus Egyházközség vezetése!

Lélek-zet

„Ne féljetek!”

(Lk 2,10)

Krisztus tehát azoknak született, akik félelemben és rettegésben vannak. Országába is csak ezek tartoznak. Ezeknek kell prédikálnunk is, mint az angyal tette a megijedt pásztoroknak: „Íme hirdetek néktek nagy örömet.” Ez az öröm ugyan mindenkié, de csak a megrettent lelkek és szomorodott szívűek alkalmasak rá. Ezek az enyémek, ezeknek akarok örömöt hirdetni. Hát nem csodálatos, hogy ez az öröm ott van legközelebb, ahol legnagyobb a belső nyugtalanság?!

E világ a pénznek, hatalomnak és dicsőségnek örül. A megszomorodott szív azonban nem vágyik egyébre, csak békességre és vigasztalásra. Tudni, hogy Istene – kegyelmes Isten-e? Emellett a világ minden öröme eltörpül. A kesergőknek kell hát prédikálnunk az angyal módjára: Halljátok, ti nyomorultak és sírók, boldog örömhírt hozok. Nem azért jött Krisztus emberként a földre s nem azért halt keresztha-lált, hogy a pokolba taszítson titeket, hanem, hogy nagy örömötök legyen Őbenne.

Ha Krisztust helyesen akarod értelmezni és igaz valójában leírni, akkor arra kell figyelned, ahogy az angyal teszi ezt. Szerinte a Krisztus = „nagy öröm.” Ez ige mellől ne tágíts, mert erő van benne!

Luther Márton (Jer, örvendjünk, keresztyének!, 39. o.)

Adventi mozgolódás

Így jártam. A Líceumban hanyag munkavégzés következtében ádvent első áhítatra véletlenül Lázár feltámasztásának története került a hétfői igehirdetések alapigéi közé, és már későn szembesültem vétkemmel. Lázár feltámasztásának története látszólag nehezen kapcsolható össze az advent üzenetével. Itt van nekünk egy halálos ügy, egy tragédia, síró asszonyok, és ott van az ádvent, valami nagyon boldog várakozás, valami nagyon szépre, valami nagyon örömtelire. Itt nincs helye szomorúságnak, itt nincs helye gyásznak, és ami végképp jellemző, nincs helye a halálnak. Kizárt dolog, hogy össze lehet hozni ezt a két sztorit, és még ha össze is lehetne, akkor is minek? Pedig talán a két történetnek, a két életérzésnek valóban nagyon is sok köze van egymáshoz. Elkezdtük az ádventet, valamire várunk, valamire, aminek el kell érkeznie. Várunk a Messiásra. És milyen érdekes, ez történik pont ebben a történetben is. Mária és Márta, Lázár testvérei tűkön ülve várják a Messiást. Talán nem is fogják fel egészen, hogy mi fog történni, talán nem is ismerik Jézus

igazi természetét, mégis a történet végig a pattanásig feszíti a várakozás izgalmát. Jézus nem tud azonnal indulni barátjához, hiszen éppen most kergették el arról a vidékről, miután a farizeusok nem akarták megérteni őt. Jézus hallott barátja agóniájáról, mégis várakozik. Aztán útközben Lázár két testvére is elé fut, egyikük még sürgeti, a másikuk már csak szomorkodik: miért nem jöttél időben? Eszméletlenül feszült várakozás – ez lenne a címe a történetnek, ha én adnám neki. De mire várnak? Mire várunk mi?

Korábban az előző munkahelyemen, aszódi iskolalelkészként éppen ebben az ádventi időszakban jártunk hajléktalanok közé, teajárattal, talán éppen ezért jutott ez a történet most az eszembe. Hogy igaz-e a történet, nem tudom, de az egyik hajléktalan, aki sokat mesélt az életéről a következőket mondta: Ő világ életében a szerencsejátékok megszállottja volt, erre áldozta az összes pénzét, ez is vezetett a jelenlegi állapotához. Lottó, totó, tippmix, félkarúrabló, kaparós sorsjegy, mindenre költött, amire csak lehetett. Egy nap aztán megütötte a főnyereményt, egy lottószelvényt ellenőrzött éppen, amikor látta, hogy az általa megjátszott számok nyertek. Nem hitt a szemének. Elmondása szerint napokig csak nézte a szelvényt, újra meg újra bement a lottózóba ellenőrizni, de nem hitte, hogy ekkora szerencséje lehet, akkora, ami az egész életét megváltoztathatja. Heteken keresztül így ment ez, míg egyszer egy átkocsmázott éjszaka után a nyertes lottószelvényt nem találta többé a belső zsebében. Hogy mi lett a szelvénnyel, nem tudta megmondani. Talán valaki kizsebelte, talán valakinek mesélt a nyereményről, soha nem fogjuk megtudni.

Milyen az, amikor az életedben egyszer valósággá válik mindaz, amiben csak a legmerészebb álmaidban mertél bízni? Az igében láthatjuk Máriát és Mártát. Ők nem is csak egyszerű követői voltak Jézusnak, hanem a legközelebbi barátai. Mindent tudtak Jézusról, Márta szavai egészen erős bizonyosságról szólnak: „Tudom, hogy te vagy a Krisztus". Ismerték, tudták, hogy ki az, de ebben a pillanatban lebénultak, nem tudtak hinni. Csak üres szavakként csorogtak ki a szájukból ezek a mondatok, de vajon jelentettek is nekik valamit? Hasonlóakká váltak azokhoz a hitbuzgó emberekhez, akik nap mint nap zsolozsmáznak, imádkoznak, mondják a Miatyánkot, de amikor mindez valósággá válik, abban a helyzetben nem tudnak vele mit kezdeni. Csak lebénultan állnak. Pedig annyi csodát, annyi jelet láthattak már, de valahogy nem tudják elhinni, hogy ez az ő életükben valósággá is válhat.

Karácsonyra, mint valami nagyon szépre, valami nagyon jóra várunk, és nem is csak várunk, hanem egyben vágyunk is valami csodásra, valami nagyon teljesre, valami nagyon igazra. Biztos nem én vagyok az egyedüli, aki erre az ünnepre ezerrel készült már nagyon sokszor, és a fa alatt mégis azt érezte: Nem is ez az, amit kerestem, valahogy nem is olyan, mint elképzeltem, valahogy az egész nem is olyan valóságos, mint az álmaimban volt. Pedig az, hogy mennyire tudjuk megélni ezt az ünnepet, amire most készülünk, nagyon sokszor csak rajtunk múlik. Hogy át tudjuk-e adni magunkat valóban az új élet reménységének. Hogy vajon a kis Jézus valóságosan bennünk is megszületik-e. Hogy vajon ez a szép történet, hogy Isten megjelenik az emberek között, nem marad egy ködös kicsit negédes sztori, hanem meg tudjuk élni valóban: Isten valóban értem a földre jött.

Jézus Lázár feltámasztásával megmutatta, hogy van újrázás, van új élet, hogy maga az Üdvözítő jött el, hogy megerősítse a hitében megingottaknak. És bátorítja őket, hogy éljék is meg, amit ő ebbe a világba hozott. Hogy váljon valósággá a hőn emlegetett „Új Élet". Valami nagyon rosszból, valami nagyon szomorúból, valami visszafordíthatatlanból való azonnali és egészen valóságos visszafordulás. Erről szól a karácsony. Isten új életet kezd emberként, ezzel egy időben pedig mi is új életet kezdhetünk vele. Nem csak Lázár. Nem csak Mária és Márta. Nem csak a tanítványok. Hanem mi magunk is.

Drága Istenünk, aki életet adtál, és életre születtél. Kérünk téged, add nekünk az új élet feletti valódi örömöt. Add, hogy feltámadjunk az elkeseredettségből, a türelmetlenségből, a tehetetlenségből. Tudom, Uram, hogy ez csak akkor lehetséges, ha engem valóságosan elérsz, ha tudom a jelenlétedet, ha itt vagy velem, bennem. Kérlek, ezt add meg nekem a készülődésben, az ünnepben. Add, hogy a megszületésed öröme valósággá váljon életem vajúdásai után. Ámen.

Dr. Simon Attila

Hálásan visszafelé, hittel felfelé, bátran előre

Elcsendesedés az óév és az újév küszöbén

Mialatt éljük életünket, mialatt vágyakozunk kis örömök után, mialatt keressük szerény boldogságunkat, és mialatt mégis a mindennapok feladatait és kötelességeit teljesítjük, mialatt részben gondokkal, betegséggel, gyásszal kell élnünk, telik nap nap után, hét hét után, hónap hónap után – és mielőtt még igazán észrevettük volna, megint eltelt egy esztendő.

Amikor az egyik esztendőtől búcsút veszünk, és egy új év köszönt ránk, akkor kifejezetten érezhetővé válik, hogy találkozik a múlt és a jövő. Az átélt időszakot, az elmúlt esztendőt vissza szeretnénk helyezni Isten kezébe. És előretekintünk a még sötétségben rejlő jövőre, amelyről reméljük és hisszük, hogy ez Isten jövője lesz, és hogy továbbra is kísérni és óvni fog utunkon.

Így jól jön az év utolsó napjaiban vagy akár az új esztendő első napjaiban egy kis elcsendesedés. Szükségünk van erre, szükségünk van ilyen szünetekre, hogy gondolkodhassunk azon, hogy mi volt jó vagy mi volt fájdalmas. Hogy eldönthessük, mit szeretnénk megőrizni és megtartani, és min szeretnénk változtatni. Hogy szívből hálát adhassunk Istennek a jóért, a megtapasztalt boldogságért. Hogy Isten segítségét kérhessük azért, ami nehéz és fáradságos. Hogy Isten vigasztalását kérhessük a kiontott könnyekért. Hogy mindazt letehessük Isten elé, ami történt.

Ilyenkor magunkévá tehetjük a gondolatot, hogy Istenre bízhatjuk magunkat hálánkkal és örömünkkel, de gyászunkkal is, terheinkkel is, fájdalmainkkal – igen, teljesen úgy, amilyenek valójában vagyunk, álarc nélkül, megjátszás nélkül.

Hiszen, ahogyan a 62. szoltárban olvashatjuk:

Istennél van segítségem és dicsőségem,
erős sziklám és oltalmam az Isten.
Bízzatok benne mindenkor, ti népek,
öntsétek ki előtte szíveteket,
Isten a mi oltalmunk!

Hálásan tekintsünk visszafelé, hittel tekintsünk felfelé, bátran tekintsünk előre! Ugye, milyen szépen hangzik ez?

De tisztában vagyok azzal, hogy ez néhányak számára óriási, erőt meghaladó elvárás lehet.

Ki tud hálásan visszatekinteni egy olyan évre, amely fájdalmat, gyászt, betegséget és szomorúságot hozott neki? Valakinek talán azonnal sok áldás jut eszébe, amelyben részesülhetett az elmúlt esztendőben. Más perlekedik a sorsával – és nem szomorkodik azon, hogy végre vége ennek az esztendőnek, és azt reméli, a következő talán egy kicsit jobban kíméli majd őt.

Ha magunkévá tesszük azt a gondolatot, hogy Istenre bízhatjuk magunkat hálánkkal, örömünkkel, gyászunkkal, terheinkkel, fájdalmainkkal – álarc nélkül, megjátszás nélkül, akkor a visszafelé tekintés egy hittel felfelé tekintéssé és egy bátor előretekintéssé válhat. Sőt, van olyan is, aki egy nehéz évre úgy tud visszatekinteni, hogy mégis hálás, mert érezte Isten vigasztalását, megtartó szeretetét.

A hála nem feltétlenül abban csapódik le, hogy milyen sikerekben részesültünk, és hogy – átvitt értelemben is – milyen érmeket hozhattunk haza. Én például szeretek akkor is a nagyobb egyházi ünnepnapjaink üzenetére gondolni, amikor éppen nem ott tartunk, de ezeknek üzenetei mégis élnek:

Hálásan hordozhatjuk nagypénteket a szívünkben: Jézus Krisztus meghalt a kereszten bűneinkért, hogy „rendezve legyen a számla". Máris egy boldog, vidám élet alapritmusát lehet felvenni, mert őrá tudjuk bízni mindazt, ami nem sikerült jól, ami félbemaradt, amit kudarcként éltünk át. Ez nem csak nagypénteki, hanem óévi üzenet is, amikor úgy érezzük, hogy lezárnánk azt, ami mögöttünk van, és Istennek visszaadjuk az elmúlt év sikerei mellett a sikertelenségeket is, a boldog pillanatok mellett a nehezeket is.

Hálásan hordozhatjuk pünkösdöt is a szívünkben: A Szentlélek munkálkodik most is. Számtalan módja van Istennek, ahogyan vezet minket, ahogy bátorít, ahogy vigasztal, ahogyan útmutatást ad – az igéjén, gondolatainkon és lelkiismeretünkön, embertársainkon keresztül. Micsoda újévi jó hír, örömhír ez, hiszen erre tudunk építeni és ebben tudunk bízni, ha átlépjük az új esztendő küszöbét. Isten újra meg fog minket érinteni, újra fog „navigálni", amikor mi magunk nehézkesen találjuk utunkat.

Hálásan hordozhatjuk karácsonyt a szívünkben: Isten emberré lett, és emberként átélt mélységeket, amelyeket mi magunk is megtapasztalunk. Bátran fordulhatunk felé, bátran kiönthetjük előtte szívünket, hisz ő tudja, átélte Krisztusban mindazt, ami foglalkoztatja szívünket-lelkünket. Ez a karácsonyi üzenet nem zárul az ünnepnapokkal,

hanem éppen hogy kísérni akar minket az új év mindennapjaiban is. Karácsony folytatódik!

Istennél van segítségem és dicsőségem,
erős sziklám és oltalmam az Isten.
Bízzatok benne mindenkor, ti népek,
öntsétek ki előtte szíveteket,
Isten a mi oltalmunk!

Isten a mi oltalmunk. Nem tudjuk, milyen boldogsággal, örömmel fogad bennünket az új esztendő. És nem tudjuk, hogy várnak-e ránk sorscsapások. Mi nem tudjuk – és kártyajósok, jövendőmondók, horoszkópok sem tudhatják. Mindez Isten kezében van, és jól is van ez így. Nem is szeretném tudni. Vagy ezt bár magabiztosan mondom, de valahol mégis ott van bennem a kíváncsiság, a vágy, hogy bár tudnám?

Ez a hit, hogy Isten velünk lesz, vajon elég-e nekünk, hogy bizakodóan léphessünk át az új esztendő küszöbén? Vagyis: valóban ennyi elég nekünk, embereknek, akik szívesen bízunk, miközben mégis próbáljuk bebiztosítani magunkat mindenféle esetlegesség ellen? Elég-e nekünk ez az üres lap, amely egyáltalán nem árulja el, hogy milyen egyenes vagy éppen vargabetűk, milyen boldog vagy nehéz pillanatok lenyomatai azok, amelyek majd rákerülnek az új év lapjára, ahogy telni fognak az új esztendő napjai, hetei, hónapjai?

Hálásan tekintsünk visszafelé, hittel tekintsünk felfelé, bátran tekintsünk előre. Szépen hangzik. Imádságom az, hogy egyénként és gyülekezetként is tudjuk így az új esztendőt fogadni – Isten kezéből.

Holger Manke

Szép Ernő: Jézus Krisztus

Emberek istene,
Istennek embere,
Te lehajlott fejű,
Megszegezett kezű,
Leszegezett lábú,
Lecsukódott szemű,
Te megfagyott ajkú,
Te kihasadt szívű,
Te örökre vérző,
Útszél elhagyottja,
Mezítelen testű,
Hófehér szemérmes.
Tavasszal lombtalan,
Nyáron napon égő,
Te ősszel megázó,
Te télen megfázó,
Szélben takaratlan,
Viharban búvatlan.
Te nappal életlen.
Éjszaka fekvetlen.
Özvegyek karója,
Leűlő koldúsnak
Támasztó párnája,
Minden úttalannak
Útmutató fája.
Gyermekek rokona,
Véneknek pajtása,
Vándoroknak botja,
Bohóknak tútora,
Pásztorok vezére,
Juhok gyapjújából
Tövist válogató,
Szamár hosszú hátát
Végig simogató.
Jajnak trombitája,
Sóhajnak vonója,
Némának ekhója,
Könnyeknek kendője,
Éhes vendéglője,
Bénának fürdője,
Esettnek mentője,
Vakoknak gyertyája,
Poklosok barátja,
Halálnak doktora,
Mindenki testvére,
Egyetlen magános.
Te másról beszélő,
Te tengerre lépő,
Te egekre néző.
A kínoknak grófja,
Hercegek hercege,
Királyok királya,
Szegények szegénye,
Harminc ezüst érő,
Harminchárom éves.

Te felhőbe szálló,
Te mennyekben járó,
Tejúton sétáló,
Fényességben álló,
Szivárványra dűlő,
Te angyalt tanító,
Te bárányt vezető,
Galambnak gazdája,
Kelet majorosa,
Nyugat bíborosa,
Csillagok csillaga,
Örök trónörökös,
Örökös boldogság.

Gyülekezetünk életéből

A reformáció napja – 2019

Október 31-én, reformáció napján a soproni evangélikus gyülekezet színvonalas programmal várta az érdeklődőket a gyülekezeti ház nagytermében. Már a kora délelőtti órákban nagy volt a sürgés-forgás, hogy minden készen álljon, mire megérkeznek a gyülekezet legifjabb tagjai a kísérőikkel. A szervezők a napot egy közös imával, elcsendesedéssel indították.

A kis látogatók számára 9.30-kor kezdődött a program Őri Katalin köszöntő szavaival, valamint Hegedűs Attila evangélikus lelkész bevezető gondolataival.

Mi is az a reformáció? Ki volt Luther Márton? Milyen volt Luther Márton kisgyermekként? Hogyan félte az Istent? Hogyan lépett be a szerzetesrendbe? És hogyan jött rá arra, hogy Isten jóságos és a kegyelme végtelen? Hogyan lépett fel a búcsúcédulák ellen? Hogyan juttatta el az Újszövetség gondolatait német honfitársainak? Ezekre a kérdésekre próbált választ adni a bábelőadás, mely Luther Márton életéből kiragadott epizódokat mutatott be. A bábokat Biczó Zsoltné Lujzi néni készítette el számunkra. A bábelőadást követően ismételten Hegedűs Attila vette át a szót, aki az áhítat keretei között saját életéből, gyermekkorából vett példával ismételten rámutatott arra, hogy Isten jóságos és az Úr mindannyiunkról szeretettel gondoskodik.

Ezek után a játéké és a kézműves foglalkozásé volt a főszerep. A mozgásra vágyók egy 10 állomásból álló vetélkedőn vehettek részt, mely Luther Márton életével és korával foglalkozott. De azok sem unatkoztak, akik inkább kézműveskedni szeretnek: ők egy, a Luther rózsát ábrázoló medált vagy kulcstartót készíthettek „zsugorka" technikával Kovácsné Tóth Anna és Benéné Halász Alexandra hitoktatók segítségével.

A délelőtt zárásaként ismét a nagyteremben gyűltek össze a résztvevők, ahol kihirdették a reformációval, Luther Márton életével kapcsolatos rajzpályázat eredményét. A záró imádság után mindenki jókedvűen, élményekkel gazdagodva térhetett haza.

Grobits Zsuzsanna, a Hunyadi iskola tanára

Mit jelent számomra az istentisztelet?

Amikor gyerek voltam, azt gondoltam, hogy Istennek van szüksége arra, hogy dicsőítsük, imádjuk Őt a vasárnapi összejöveteleken, amit mi protestánsok istentiszteletnek nevezünk. Dédnagymamát kísértük a nyíregyházi „kistemplom"-ba, a Széna térre. Nem volt mindig kedvem hozzá, de amikor már ott voltunk, örültem, hogy mégis részese lehetek ennek az együttlétnek én is. Szívesen hallgattam az idős testvérek éneklését, noha a prédikációkból akkor még nem sokat értettem. Nem voltunk egy kifejezetten „templombajáró" család. Én felnőtt fejjel lettem az Úr gyermeke, de biztos vagyok benne, hogy már akkor kiválasztott, amikor én azt még nem is sejtettem.

Természetesen ma már tudom, hogy nem Neki van erre szüksége, hanem nekünk. Nekem van szükségem arra, hogy hétről hétre magára vegye Jézus az én szennyes ruhámat, hogy helyette hófehérbe öltözhessek. Nekem van szükségem az úrvacsorára, amely által részesülhetek a Megváltó testéből és véréből. Nekem van szükségem az élő ige hallgatására, hogy erősödjék a hitem, hogy útmutatást kapjak arra vonatkozóan, amit Isten elvár tőlem.

A világ útvesztőiben nagyon fontos a tájékozódási pont, és ez maga Jézus Krisztus, aki „*tegnap, ma és mindörökké ugyanaz*" (Zsid 13,8)! Róla hallani, őt egyre jobban és jobban megismerni; számomra ezt jelenti az istentisztelet.

Szmolár Zsuzsanna

Nemzedékek találkozása Isten színe előtt

Bármerre járunk, utunk emberek sokféleségén vezet keresztül. Lehet ez óvoda, iskola, közlekedés, munkahely, de ilyen maga a család is. Több generáció egymás mellett: idősek, felnőttek, fiatalok. Ez az életben szükségszerű és kikerülhetetlen. Az idősek ugyan a maguk korcsoportjában tölthetnek együtt rövidebb-hosszabb időt; a fiatalabb is keres érdeklődési körének megfelelően sportot, zenél, táncol, vagy természetjáró. De ha együtt van a család, jelentkeznek a korcsoportok közti feszültségek. A szülők nem értik meg a fiatalok életstílusát, az újhoz, a máshoz való vonzódásukat; a fiataloknak furcsák az idősek szokásai, elvárásai, tapasztalataikra való hivatkozásuk. Nem tudják „használni", beépíteni a régit életükbe. Lassan egy láthatatlan fal épül otthon. S ha nem is zajosan, kettéválik a közösség, s a távolság az idővel egyre nagyobb lesz. A legrosszabb eset, ha végérvényesen szétszakad.

Ugyanez, – ha nem is ennyire élesen és hangsúlyosan – megjelenik a gyülekezetben is. Itt a nemzedékváltás jele egyrészt az, hogy az idősek ragaszkodnak a „megszokott"-hoz. Ebben érzik otthon magukat. A fiatalok viszont lelkesednek az újért: megújult környezetért, másféle zenéért, új hangszerekért, amilyeneket eddig itt nálunk, a templomban nem használtak, a mozgalmas alkalmakért és az igehirdetésben is új stílusért.

(Hadd mondjam el, hogy tőlünk időben, vagy távolságban messze, más a „megszokott". Luther pl. szépen tudott lantot pengetni. Ezzel kísérte a családi közös énekléseket. A Zsoltárok könyve említi (ez 2-3000 éves távlat) a következő, az akkori istentiszteleten használt hangszereket: lant, hárfa, 10 húrú pengetős, síp, fuvola, kürt, dob, trombita, cintányér. Afrikában az istentiszteleteken általában énekkel, tánccal, tapssal, dobokkal fejezik ki bennszülött hittestvéreink Isten-dicséretüket, hálájukat, könyörgéseiket.)

A felnőttek (a középső életsáv) a két korosztály közti kiegyenlítésre hivatottak. Nem utasítja el a régit. Tudja, hogy irányító szerepe van a kialakult „rend"-nek. De nem is kap „két kézzel" az újért sem, mert felméri a fiatalokat fenyegető veszélyeket is. Tapasztalja és látja, hogy a „vasfegyelem" éppen annyira káros, mint a teljesen korlátlan szabadjára engedés.

Mi a szerepe a különböző korosztályoknak a gyülekezetben?

1. Az öregeké az örökség, a hagyomány őrzése. A sok nehézség, támadás, üldöztetés külső-belső

küzdelmeiben megerősödött keresztyén-evangélikus öntudat. Ez a múltunk.

2. A felnőtteké a mával való kapcsolat. A mai látást kell belevinniük a családba, a gyülekezetbe. Az élet sűrűjében, annak küzdelmei között megélt keresztyén életüket, személyes Isten-kapcsolatukat hozzák magukkal és viszik bele a közösségbe. Mai lélekkel hallgatják az igehirdetést, mai lélekkel szólnak hozzá a gyülekezet dolgaihoz, mai tapasztalataikkal segítenek a döntésekben és a tevékeny gyülekezetépítésben. Ők azok, akik kézen fogva, vagy ölben hozzák kicsinyeiket a gyermekgyülekezetbe, hogy már korán megélhessék a gyülekezethez tartozást. A templomból kilépve viszik haza, munkahelyre, a társadalmi életbe az Isten házában hallottakat, és az ott őket megérintő üzenetet.

3. A fiatalokra vár az, hogy a jövő felé fordított tekintettel „kitárják az ablakot", hogy a felfrissítő szél (ami onnan fúj, ahonnan akar – mondta Jézus Nikodémusnak) behozza a frissítő áramlást, az újat, és kiemelje a figyelmet a belesüppedt, megszokott régiből. Példaként elmondom a saját fiatal koromból, hogy az 1947-48-as evangélizációkon és serdülőkonferenciákon lelkesen énekeltünk az Énekem az Úr című füzetkéből. Ifin, bibliakörökön csak ezeket „fújtuk" nagy buzgón. Éppen úgy, mint a mostani ifisek az Új ének és a Zarándokének dallamait. Édesapám (az idős korosztály) rosszalóan ingatta a fejét: „Miért nem jó nektek a régi Dunántúli énekeskönyv?" Nem tudtuk megmondani, csak azt, hogy ezt szeretjük. 30-40 év múlva ezek közül az énekek közül legalább 10-12 már a mostani Énekeskönyvünkben benne van. Az a bizonyos „Szél": Isten Lelke helyet teremtett nekik a gyülekezet egészének énekei közt.

Mit vár mindegyik nemzedék a gyülekezetben?

1. Az idősek a megnyugvást, a békét, hogy így tekinthessenek vissza a megtett, hosszú életútra. Ezzel együtt azonban öröm is tölti el őket látva az új nemzedék kibontakozását és növekedését. Fontos – az út végét sejtve – bizonyosságot kapni arról, hogy küzdelmük nem volt hiábavaló! Jó gyümölcs terem a fán!

2. A felnőtt korosztály sok ismerettel, tapasztalattal „éretten" kereste, találta meg helyét az életben. Ki kellett alakítania lemondások, küzdelmek, csalódások, sebek árán is, de az embertársak megbecsülésével is a megélhetést és megteremteni a családi életet. Az életnek ebben a kérlelhetetlen forgatagában keresték, várták a megerősítést, Isten megtartó erejét az igehirdetésben, a lelkipásztori beszélgetésen és a gyülekezeti testvérközösségben. Megélni: van a kudarcokból is kiemelő ereje Istennek! Erősít az Élet kenyere: az Ige. Megújít és tovább kísér utunkon a szent Vacsorában maga Jézus Krisztus! A gyülekezeten belüli kisebb csoportok: bibliaóra, férfikör, női imaóra, énekkar… egymáshoz is közelebb hoz, és a kinyújtott kéz találkozhat a hittestvér kezével és szívével.

3. A fiataloknak a közösség védelmet, erőt és segítséget jelent. Meg kell találniuk saját életcéljukat, megismerni önmagukat, képességeiket, adottságukat, a körülöttük lévő világot. A családi védettségből ki kell lépniük. Isten láthatatlan, mégis megtapasztalható jelenléte a hasonló társakban, barátokban ott van. Jézus pedig az igazi barát számukra, aki igazán megért, segít, utat mutat és fényt ad a bizonytalan útszakaszokon. A fiatalok a jövő nemzedéke a gyülekezetben és a társadalomban egyaránt. Istentől van küldetésük, feladatuk. Erre kell rátalálniuk a maguk életében és körülményei között.

Mi Isten terve és akarata?

E három nemzedék közt kétségtelenül van választóvonal, olykor távolság is. Van, mikor megoldhatatlannak látszó ellentétek azzal a szorongással töltik el a szemlélőt, hogy ezek töréshez vezethetnek. Isten azonban újjáteremtő hatalom! Ő maga teremti meg egyházát Lelkével. Ő szünteti meg a távolságokat – legyen az életkori, nyelvi, etnikai, műveltségi, vagyoni, vagy más egyéb különbözőség. Teremtő munkája időtlen. Ma és folyton történik! Íme: összeölel nemzedékeket és biztat, hogy ki-ki, amije van, amit Ő bízott rá, adja tovább!

Hála Neki, hogy az Ő színe előtt találkozhatunk egymással! Ő teszi eggyé a nemzedékeket Krisztus testével és az Ő testévé: Isten egy és szent népévé, egyházává. Köszönjük, hogy együtt ünnepelhettünk és ünnepelhetjük még az Úr napját veletek, fiatalok! A miénkével együtt tart a nagy, mennyei istentisztelet, amibe mi is bekapcsolódunk az ének szavaival:

„Ó, áldott egység! Boldog, szent sereg! Még mi itt küzdünk, ők ott fénylenek. Mind egyek mégis Benned és Veled! Jő minden tájról, együtt énekel, És együtt ujjong, együtt ünnepel. Ó, hálaének, szállj az égbe fel! Halleluja! Halleluja! Halleluja! (EÉ 454,5.7.)

Asbóth Lászlóné

Tízórai nyolckezesre

Hitből és közösségépítő szándékból épített új gyülekezeti forma

Az egyik pillanatban gyermeki tisztaságú mosollyal tud rácsodálkozni a világra, a másikban olyan, mint akinek a lelkében latin derűvel süt a nap. Istentiszteletei többet adnak az ige egyszerű tolmácsolásánál: megszólít és továbbgondolkodtat. Megérintett ember, aki megtapasztalta az elveszettséget és a megváltást, és erről a kettőről igyekezik hűségesen tanúskodni. Ő Tóth Károly, a Soproni Evangélikus Egyházközség választott lelkésze.

Miben lesz a decemberben bevezetésre kerülő új istentisztelet más a többitől?

Több mindenben. Egyrészt a zenéjében: más hangszerek szólalnak meg a megszokott orgonánál, így a zongora, gitár, fuvola és furulya. Énekeiben pedig a Zarándokének ifjúsági énekeskönyv dalait használjuk, amiknek a formája talán sokak számára vonzóbb: egyszerűbb megfogalmazásúak, modernebb tartalmúak, a mai emberhez közelebbiek. Nem a tartalmon akarunk változtatni, hanem a formán.

Az evangélikus egyházat Bach után éneklő egyháznak is nevezik orgonajátékával, énekeivel. Ezek eltörlésére készülnek?

Nem! Havonta egy alkalommal másként, nem megszüntetve, de megőrizve, mégis új formában igyekezünk lelki táplálékot adni mindazoknak, akik eddig templomunkban otthon érezték magukat, és azoknak is, akiknek ez kicsit idegen volt. Ma talán az egyszerűbb zenei megfogalmazás a vonzó, ugyanakkor továbbra is a tartalmas, közérthető igehirdetésre kell törekednünk.

Mi a helyzet a kereszttel?

A kereszt a helyén marad! Az értékeinket nem adjuk fel! Önazonosságunk jelképe, amit nem szabad elveszítenünk. Nem a meghunyászkodás, a feszületek levétele, hanem üzenetének felvállalása, kereszténységük és az összetartozás megélése a megoldás. A mindennapokban is: a gyermek-istentiszteletekben, a szerdai bibliaórákban, a személyes kapcsolatokban közelebb kell kerülni egymáshoz és az egyházhoz.

Mit vár ezektől az alkalmaktól?

Azt szeretnénk, ha többek számára válna otthonosabbá a vasárnapi felnőtt istentisztelet és a templomunk. A közösen végzett munka a lelkész és hitoktató társakkal – az ének, a liturgia és az igehirdetés választása – ennek érdekében, bízzunk benne, megtérül. Sokszor a lelkészeken és a kántorokon kívül más nemigen jut szóhoz. Ezt is szeretnénk bővíteni.

Mit kívánna karácsony közeledtével a gyülekezetnek?

Azt szeretném, ha megélhetnék a közösséggé válást a hétköznapokon is. Isten igéjét semmi nem múlhatja felül, de azt szeretnénk, ha sokan megtapasztalhatnák a közösség összetartó erejét is.

x x x

„Ha pedig a világosságban járunk, ahogyan ő maga a világosságban van, akkor közösségünk van egymással, és Jézusnak, az ő Fiának vére megtisztít minket minden bűntől." (1Jn 1,7)

Rövidre vágott barna haja kiemeli szabályos formájú arcát. Bizalommal sugárzó mosolya felér a mindent szeretettel átölelő tekintetéhez: ilyen alázattal nyújthatja kezét egy idős embert segítve, egy fiatalt dicséretként megérintve tanóra közben is. Megnyugtató a közelében lenni, hiszen árad belőle hite csendes ereje. Ő Őri Katalin.

Mit érez fontosnak elmondani magáról?

A Répcelak-Csánigi Evangélikus Egyházközségben nevelkedtem. Tizenegy évesen tértem meg. Nagyon sokat jelentett fiatalon a gyülekezetem szolgálói közössége, sok helyre elvittük az Úr Jézusról szóló örömhírt énekekkel, bizonyságtételekkel. Ezekben az időkben azt is megtapasztalhattam, hogy milyen nagy megtartó ereje van annak a gyülekezeti közösségnek, ahol minden korosztály együtt dicséri Istent, együtt hallgatja az igét. A Teológián a katekéta-lelkipásztori munkatárs képzés elvégzése után lettem a Soproni Evangélikus Egyházközség hitoktatója, ahol már négy éve szolgálok. Több iskolába is járok tanítani. A gyülekezetben a Mocorgó (óvodás korúak együttléte a gyerek-istentisztelettel párhuzamosan) és a Fifi (fiatal ifi) alkalmakon találkozom a családokkal és a fiatalokkal.

Más lesz, mint máskor ez az istentisztelet?

Formájában és megszokott közegében lesz csak más. A liturgia egyes szövegeinél könnyedebben fogalmaztunk, például a bűnvallást egy nagyon életközeli helyzet elmondásával vezetjük be. Ezzel egyáltalán nem veszíti el lényegét és értelmét, hanem éppen segíti a megértést és a megélést. Más lesz abban, hogy az alkalmakon nem csak a lelkész egy személyben, hanem egy nagyobb közösség végzi a szolgálatokat. Felolvasói szolgálatra minden korosztályból felkérünk: gyerekek, fiatalok, középkorúak, idősebbek. Isten dicsőítését pedig egy egyre több tagból álló zenei, énekesi csapat fogja vezetni.

Mit remél ezektől az alkalmaktól?

Egyik felsős hittanosom „kinőve" a gyerek-istentiszteleti közösséget, elkezdett a templomi istentiszteletekre járni. Az első élményei után nagyon elcsüggedve mesélte, hogy nem találja ott a helyét, idegen és számára nehezen érthető mindaz, ami ott történik. Bízunk benne, hogy ezeken az alkalmakon a gyülekezet minden korosztálya otthonosan érezheti magát, mindenki megkapja azt, amire szüksége van. Azt szeretném, ha a „Tízórai" alkalmak együttes családi élményt jelentenének: ahogyan egy családi ünnepen a család minden tagja együtt üli körbe az asztalt, mindenki örül egymás közelségének, kicsik és nagyok, fiatalok és idősek. A gyülekezet is egy család és az istentisztelet a közös ünnepünk.

Mit kívánna a gyülekezetnek karácsonyra?

Értünk emberré lett, értünk meghalt és értünk feltámadt, élő Jézus jelenlétének megtapasztalását személyes életünkben és gyülekezetünk életében.

x x x

„Mi pedig, miközben fedetlen arccal, mint egy tükörben szemléljük az Úr dicsőségét mindnyájan, ugyanarra a képre formálódunk át az Úr lelke által dicsőségről dicsőségre." (2Kor 3,18)

A 2011 óta evangélikus lelkész több gyülekezeti állomást követően érkezett a leghűségesebb városba, ahol 2017. augusztus 18-án iktatták be intézményi lelkészként a soproni Fabricius Endre Evangélikus Szeretetotthonba. Gyülekezetépítési elképzeléseit két szóba lehet sűríteni: jelenlét és tanulás. Hozzátennék egy harmadikat is: megszólíthatóság. Minden ízében lelkész és nő, aki egyszerre erős és törékeny, aki a közössége női tagjainak minta és példa lehet. Szeméből is árad jelleme: egyenes, tiszta ember. Ő Lázárné Tóth Szilvia.

Mit takar a hangzatos cím: „Tízórai" - lelki táplálék mindenkinek"?

Egyrészt a december 1-jétől minden hónap első vasárnapján 10 órakor kezdődő magyar nyelvű új zenés istentisztelet úrvacsorával. Másrészt négy különböző beállítottságú szolgálattevő – három lelkész és egy lelkipásztori munkatárs - együttgondolodásának eredménye. Miközben önmagunkkal és egymással is megküzdöttünk a közös célért, hogy az egyházi év és az istentisztelet tematikáját körbejárjuk.

Tudna erre példát mondani?

Egy székesfehérvári családi istentisztelet volt, ami olyan csodálatos élménnyel ajándékozott meg bennünket, amit csak Isten személyes jelenléte adhat. Minden félelmünk ellenére mégis működött.

Az első alkalommal Ön fog szolgálni. Mi a vezérlő célja?

Azt szeretnénk, megtapasztalni, hogyan tudjuk együtt egymást elfogadni a kisgyerekektől az idősekig: „teljes alázatossággal, szelídséggel, türelemmel; viseljétek el egymást szeretettel." (Ef 4,2) Több kell ehhez, mint saját elfogyó erőnk. Szeretnénk az úrvacsoravételben is a Jézussal való közösségünket megélve érezni a közösség építő erejét.

Miben tudná a gyülekezet segíteni ezt a vállalt feladatot?

Imádsággal, elfogadó nyitottsággal. Isten teremtő áldása áradjon a gyülekezetre és a szolgálattevőkre. Mert „Ó mily szép és gyönyörűséges, ha a testvérek egyetértésben élnek! … Csak oda küld az ÚR áldást és életet mindenkor." (Zsolt 133,1.5)

Végezetül mit kívánna karácsonyra?

Arra vágyom, hogy úgy tudjunk leborulni Jézus előtt, mint a napkeleti bölcsek.

x x x

„Bementek a házba, meglátták a gyermeket anyjával, Máriával, és leborulva imádták őt." (Mt 2,11)

Finom vonású arcát magasan ívelt homloka emeli ki. Amikor mosolyog, akkor tekintete kikacag a szemüvege mögül, de gondjaiban merülve szinte teljesen el is tud bújni benne. Ő Pelikán András, a Soproni Evangélikus Egyházközség igazgató lelkésze.

Kicsoda Pelikán András?

A Soproni Evangélikus Egyházközség egyik lelkésze; ezzel tudok azonosulni. Ugyanakkor igazgató lelkésze is olyan felelősséggel, amivel mások bíztak meg azért, hogy segítsek. Ezért

lelkészként ritkábban tudom magam megmutatni, mert a mérnöki, jogászi, pénzügyi feladatok elvégzésével is próbálgat az Isten. Küzdök ezzel, de igyekszem megállni, hiszen szerencsére nem egyedül kell döntenem. Állnak mellettem felügyelők, presbitérium, munkacsoportok, sokan, akikre számíthatok.

Milyennek találja a gyülekezet mentális állapotát?

Tradicionális közösség ez, amely természetszerűen kölcsönhatásban él a várossal. Ebből adódóan folyamatosan változik is, megújul, hiszen hat rá egyrészt a mindenkori politika, másrészt az egyre nagyobb mértékben jellemző belmigráció is, ami megjelenik iskoláinkban, alakítja, formálja gyülekezetünket is. Ebben nincs semmilyen értékítélet. A gyülekezet nem zárkózhat be, hanem kész elfogadni az újat és profitálni belőle úgy az idősotthonban, mint a Hunyadi iskolában, a családi istentiszteleteken.

Hogyan fogadja igazgató-lelkészként ezt az új lehetőséget, amit december elején útnak indítanak?

Valami hasonló dolog formálódott bennem is. A gyermek-istentiszteleken tűnt fel, hogy az ott nagy létszámú csoportokat alkotó fiatalok egy idő után nem találhatóak meg a gyülekezetben. Ugyanakkor pár éve Holger Manke német lelkész „kezében" összegyűlt sok fiatal konfirmandus, akik aztán együtt is maradtak. Ebből egy belső magból, hozzájuk kapcsolódva az újabb és újabb évfolyamokkal mára 50-60 fős közösség lett, akik közül 20-30-an hetente összejönnek. Ekkor jött a megkeresés Katalintól és Szilviától ezzel a körvonalazódó újszerű alkalommal, amiben lehetőséget látunk arra, hogy meg- és együttmaradjon a gyülekezet. Manapság a családok is széttöredezettek, ritkák az alkalmak a generációk együttlétére. Abban is bízunk, hogy az istentisztelet lehetőséget nyújt egy közösség összekovácsolására. Tulajdonképpen egy szép és nemes lelki gyülekezetépítő játékra hívjuk a gyülekezetet.

Hogyan néz ki ez a gyakorlatban?

Választási lehetőségként megmarad a 9 órai gyermek-istentisztelet, együtt használjuk az evangélikus énekeskönyvet és az Új ének, Zarándokének kiadványokat. A kijelölt igéket követjük korosztályi felolvasásokban, úrvacsorás istentiszteletekkel havonta egy alkalommal.

Mit kívánna karácsonyra a gyülekezetnek?

Békességet! Olyan hajszolt és gondokkal megterhelt életünk van, hogy templomunk legyen ez az a hely, ahol megnyugvás, belső béke van, és tudjuk egymást lelkiekben gazdagítani.

x x x

„Békességet hagyok nektek, az én békességemet adom nektek, de nem úgy adom én nektek, ahogyan a világ adja. Ne nyugtalankodjék a ti szívetek, ne is csüggedjen!" (Jn 14,27)

Az Úrral való lelki közösség ereje avagy mi is az a soproni evangélikus tízórai

A Soproni Evangélikus Egyházközség havonta egyszer, advent első vasárnapjától kezdődően Jézussal együtt járja végig az utat a születésére való várakozástól húsvétig, a keresztre feszítést követő harmadik napon való feltámadásáig „Tízórai" – lelki táplálék mindenkinek címmel négy generációval együtt: az egészen kicsik, a fiatalok, a középkorúak és az idősebbek.

Már a tíz órai kezdéskor az éneklapok osztásánál feltűnt, hogy ilyent én még nem láttam, amióta a gyülekezethez tartozom: egyre csak jöttek kicsik a szüleikkel és nagyszüleikkel, ki szólóban, presbiterek gyülekezeti tagokkal, házaspárok! A hatvan lap bizony már az elején elfogyott, s „Erős vár a mi Istenünk!" köszöntésünkkor szinte a lelkünk mélyéig értek a mosolyok.

Jól emlékszem arra, amikor egy hitoktató evangélikus testvérem felnőttként való megtérésemkor skandináv népek keresztény énekeivel és más keresztény könnyűzenei dalokkal „alapozott" felnőttként való átkonfirmálásom előtt. Ezt követte nemcsak számomra angol mintára az ún. „Alfa-kurzus", ahol hetenként tartott összejöveteleken előre kidolgozott tematika szerint magyarázta el Hegedűs Attila akkori igazgató lelkész az olyan bibliai és hitbéli fogalmakat, mint keresztség, evangélium, Szentlélek, üdvösség stb. Annak az Úrral való lelki közösségnek ma is láthatatlan az összetartó ereje! Csak a gyülekezeti változások és hirtelen egy nagy építkezés nem tették lehetővé a folytatást. Most végre elérkezett ennek is az ideje.

„Legfontosabb imádságunk többes szám első személyben hangzik: Mi Atyánk. Így szeretnénk együtt Téged hallani, táplálni lelkünket, magunkhoz venni az úrvacsorát azért, hogy Krisztus teste és vére által egy testvéri közösséggé legyünk. „…teljes alázatossággal, szelídséggel és türelemmel viseljétek el egymást szeretettel, igyekezzetek megtartani a Lélek egységét a békesség kötelékével." (Ef 4,2–3) Igen, megvan a helye az életünkben annak, hogy bemenjünk „a belső szobánkba". Sőt, Advent kifejezetten annak az ideje, hogy megvizsgáljuk „a belső szobánk állapotát". De annak is megvan a helye, hogy együtt legyünk a testvéreinkkel az Isten családjában, és együtt hallgassuk Isten szavát, együtt imádkozzunk, és megtapasztaljuk az úrvacsorai közösséget. Tanuljuk ebben az új évben együtt az istentiszteletet, benne az úrvacsora csodáját. Az ünnepeinket: adventet, a lelki felkészülést örömmel, szeretetben, békességben. Együtt!" – hangzott az igehirdetés (Ézs 49,8–10 alapján) Lázárné Tóth Szilvia lelkésztől.

Lehet benne – ahogyan volt is – istentiszteletbe illeszkedő színjáték iskoláskorúaktól, zene (furulya, fuvola, hegedű, zongora) és rögtönzött kórus által vezetett csodálatos gyülekezeti ének (eltérő felekezetű emberek és evangélikusok közösségében, fiataltól az egészen idősekig). „Dicsérjétek az Urat! Milyen jó Istenünkről énekelni, milyen gyönyörű a szép dicséret! (Zsolt 147,1)

Amikor délután összetalálkoztam hitoktató barátommal, mosolyba öltözött arccal valami olyasmit mondott: Látod, ilyen elmondhatatlan az a csoda, ami egy így, közösen megélt alkalom után összeköt a pároddal, az édesanyáddal, a gyermekeiddel, a gyülekezettel, a lelkészeddel.

Csiszár Ágnes

Fotó: Arora András

… és az emberek özönlöttek az oltárhoz úrvacsoravételre!

Mitől „öko” egy gyülekezet?

„És fogta az ÚRisten az embert, elhelyezte az Éden kertjében, hogy azt művelje és őrizze.” (1Móz 2,15)

A fenti mottó mentén készült teremtésvédelmi programunkra gyülekezetünk újabb 3 évre kapott ökogyülekezeti díjat, és ezzel az egyetlen evangélikus gyülekezet Magyarországon, amely 2013 óta folyamatosan viseli ezt a címet.

„Ökogyülekezeti díj”-ban olyan közösségek részesülhetnek, amelyek önkéntes működésükkel aktívan tesznek a teremtett világ védelméért. A teremtésvédelem és az ökogyülekezet kifejezésektől talán elsőre idegenkedünk, azonban szerencsére senki sem szeretne zöld természetvédő és ökomozgalmakat ránk erőltetni, és a gyülekezetbe hozni. A teremtésvédelem, a teremtett világért érzett felelősség több, mint puszta környezetvédelem és hétköznapi környezettudatosság A pályázati kiírásban nekem nagyon tetszik, hogy nem kötik ki, hogy mit várnak el tőlünk, mit és mikorra kell megvalósítanunk (pl. jövő év szeptemberéig 20 %-kal csökkenteni a villamosenergia-fogyasztást), hanem szabad kezet kapunk, hogy céljainkat, terveinket a helyi adottságainkra, jellegzetességeinkre, lehetőségeinkre alapozottan fogalmazzuk meg. Ezáltal a pályázat ösztönöz arra, hogy végiggondoljuk, hogy mi, a gyülekezet tagjai, itt, Sopronban hogyan tudunk harmóniában élni a teremtett világgal, mit tudunk tenni környezetünk állapotának megőrzéséért, javításáért.

A programunk összeállítása során veszem mindig észre, hogy már eddig is mennyi teremtésvédelemhez kapcsolható tevékenységet folytattunk, melyek egyszerűen megvalósíthatók (pl. Sopron természeti környezete kiváló adottságot biztosít szabadtéri alkalmakra, kirándulásokra), a jövőben fokozatosan, egymásra épülő kisebb lépések sorozatán keresztül bővíthetők, továbbvihetők. Kiemelten fontosnak tartom, hogy a teremtésvédelem ne egy új, különálló terület legyen, amivel csupán A teremtés hetén foglalkozunk, hanem a gyülekezeti élet minden terén, programjainkban, alkalmainkon is szerepet kapjon. Célunk, hogy egyre több gyülekezeti tag vegyen aktívan részt a teremtésvédelmi program megvalósításában. Az egyházi oktatási intézményeinkben a keresztyén szemléletű környezeti nevelés hatékonyan megvalósítható, itt eddig is rendszeresen szerveztek ilyen témájú programokat.

2019. november 16-án meghívást kaptam Budapestre, hogy a Magyarországi Evangélikus Egyház gyülekezetimunkatárs-képzésének egyik alkalmán teremtésvédelmi tevékenységeinket, céljainkat, terveinket bemutassam. Nagy élmény volt számomra, hogy mindkét 20 fős csoportban aktívan bekapcsolódtak a résztvevők a beszélgetésbe, és sikerült felkeltenem érdeklődésüket nem csak az aktuális klímaváltozással, fenntarthatósággal, mértékletes fogyasztással, víz- és energiatakarékossággal kapcsolatos kérdések iránt, hanem az eddigi visszajelzések alapján motivációt kaptak arra, hogy otthon, saját gyülekezeteikben is célokat, terveket fogalmazzanak meg.

Bízom benne, hogy a mi gyülekezetünkben is egyre jobban meggyökerezik az ökogyülekezeti gondolatkör és szemlélet, valamint hogy teremtésvédelmi programunkat korosztálytól függetlenül minél több gyülekezeti tagunk magáénak érzi, és lelkesedéssel kapcsolódik be terveink megvalósításába.

Dr. Pájer-Gálos Borbála

Hitünk és vallásos életünk ápolása és fejlesztése

Adalékok a Soproni Evangélikus Nőegylet történetéhez

A karácsony szóról mindenkinek más jut eszébe: Jézus Krisztus születése, az adventi koszorú készítése, a gyertyagyújtás és a családi együttlét…, de a karácsony a szeretet ünnepe is: ilyenkor mindenki szeretne szeretet adni és kapni. Az ünnepi időszakban rengeteg karitatív tevékenységhez csatlakozhatunk, hiszen mi jelenthet nagyobb örömöt, mint egy-két aprósággal mosolyt csalni valaki arcára.

Ezen apropóból szeretnénk megemlékezni gyülekezetünk nőegyletéről, illetve elődjéről a „Christbaum-Verein"-ról vagyis a karácsonyfa egyletről. A felekezetközi soproni jótékony nőegylet a 19. század ötvenes éveinek derekán keletkezhetett, az egyik feljegyzés szerint az 1855. év vége felé. Részben ebből a felekezetközi jótékony nőegyletből, részben pedig a nála két évvel korábban alapított Christbaum-Verein tagjaiból alakult ki 1922-ben a tisztára evangélikus gyülekezeti nőegyletünk.

A karácsonyfa egylet keletkezésről az 1861. évi canonica visitációs jegyzőkönyv számol be. Az egylet hűségesen és sok áldást hozóan végezte szeretetszolgálatát. Ezrekre rúg a megajándékozott népiskolai tanulók száma. Igazi jótékonysági nőegylet volt mindenkoron. 1900-ban a karácsonyfa-nőegylet elnöknői tisztséget Lenk Lajosné töltötte be. December 23-án a szokásos karácsonyfa-ünnepély alkalmával 100 fiú és 103 leány – összesen 203 növendék – kapott új ruhát és egyéb karácsonyi ajándékokat.

Az 1914-ben kitört I. világháború különösképp fokozta a szeretetszolgálatot. Kezdetben gyülekezetünkben is a háború iránti lelkesedés volt megfigyelhető, a hazafias érzület legyőzte a vallásosságot, sokan gondolták, hogy az ellenség a hazánkra, szabadságunkra és vallásunkra tör. Ahogy sorban érkeztek haza a sebesülteket szállító vonatok, és egyre többen gyászoltak családtagokat, úgy változott meg ez a vélemény. „Minél tovább tart a háború, annál többen látogatják a templomokat." – olvashatjuk egy korabeli dokumentumban. A lelkészek az addigi gyakorlatnál intenzívebben gyakorolták a cura pastoralist, vagyis a lelkipásztorkodást. A felkaroló felebaráti szeretet hamarább meglátta a testvérek baját és

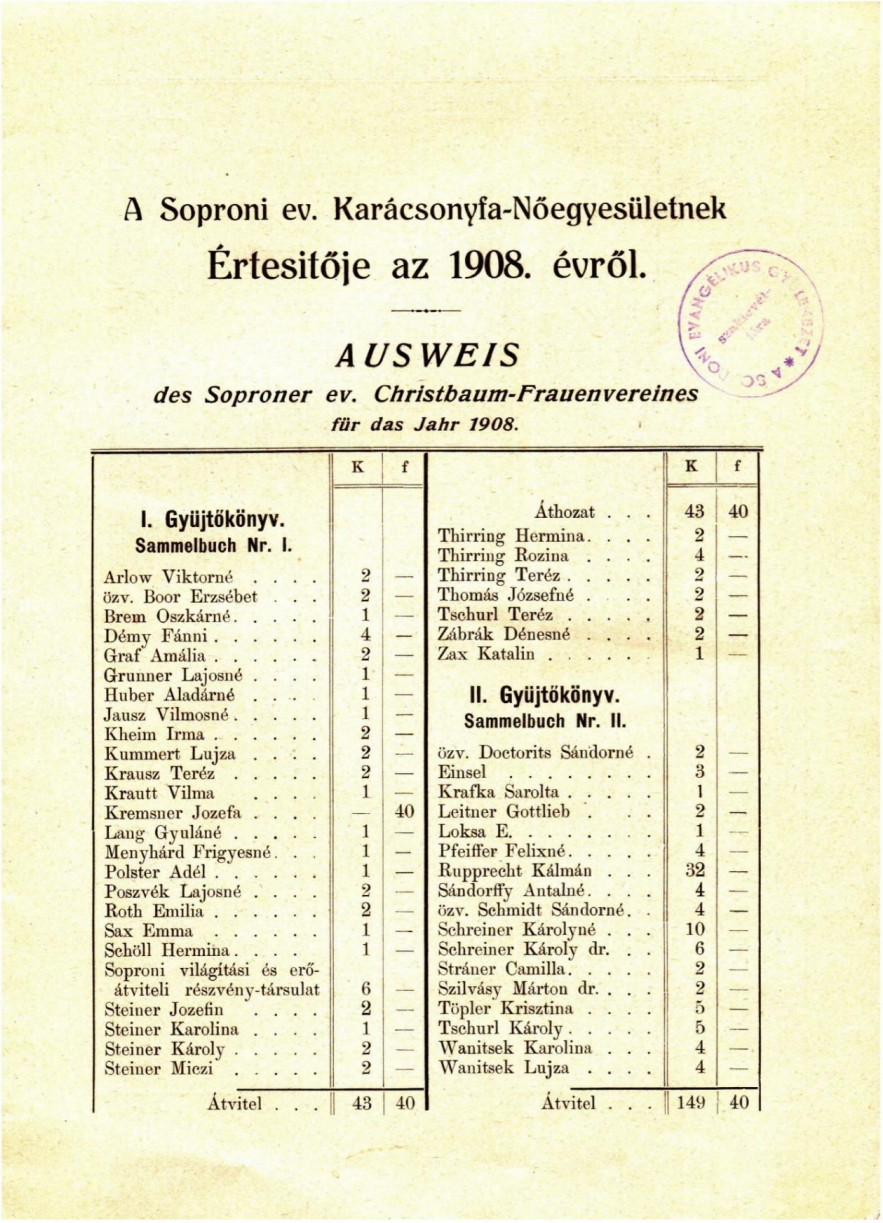

A Soproni ev. Karácsonyfa-Nőegyesületnek

Értesitője az 1908. évről.

AUSWEIS

des Soproner ev. Christbaum-Frauenvereines

für das Jahr 1908.

	K	f
I. Gyüjtőkönyv. Sammelbuch Nr. I.		
Arlow Viktorné	2	—
özv. Boor Erzsébet	2	—
Brem Oszkárné	1	—
Démy Fánni	4	—
Graf Amália	2	—
Grunner Lajosné	1	—
Huber Aladárné	1	—
Jausz Vilmosné	1	—
Kheim Irma	2	—
Kummert Lujza	2	—
Krausz Teréz	2	—
Krautt Vilma	1	—
Kremsner Jozefa	—	40
Lang Gyuláné	1	—
Menyhárd Frigyesné	1	—
Polster Adél	1	—
Poszvék Lajosné	2	—
Roth Emilia	2	—
Sax Emma	1	—
Schöll Hermina	1	—
Soproni világitási és erőátviteli részvény-társulat	6	—
Steiner Jozefin	2	—
Steiner Karolina	1	—
Steiner Károly	2	—
Steiner Miczi	2	—
Átvitel	43	40

	K	f
Áthozat	43	40
Thirring Hermina	2	—
Thirring Rozina	4	—
Thirring Teréz	2	—
Thomás Józsefné	2	—
Tschurl Teréz	2	—
Zábrák Dénesné	2	—
Zax Katalin	1	—
II. Gyüjtőkönyv. Sammelbuch Nr. II.		
özv. Doctorits Sándorné	2	—
Einsel	3	—
Krafka Sarolta	1	—
Leitner Gottlieb	2	—
Loksa E.	1	—
Pfeiffer Felixné	4	—
Rupprecht Kálmán	32	—
Sándorffy Antalné	4	—
özv. Schmidt Sándorné	4	—
Schreiner Károlyné	10	—
Schreiner Károly dr.	6	—
Stráner Camilla	2	—
Szilvásy Márton dr.	2	—
Töpler Krisztina	5	—
Tschurl Károly	5	—
Wanitsek Karolina	4	—
Wanitsek Lujza	4	—
Átvitel	149	40

nyomorát, s megnyíló szívekkel és kezekkel sietett annak enyhítésére.

Az I. világháborút követő nagy összeomlás éreztette hatását az egyházi munka minden területén, azonban gyülekezetünk egyletei szeretettel és önfeláldozással próbáltak továbbra is segíteni a testi-lelki kínokon. 1922 tavaszán új szakasza kezdődött az egyesületi munkának. Hetvényi Lajos líceumi vallástanár mutatott rá, hogy legfőbb ideje újjászervezni és egységesíteni az egyházi női szolgálatot. Elképzeléseinek megfelelően megreformálta gyülekezetünk női belmissziói tevékenységét és ennek köszönhetően alakult meg a soproni gyülekezeti nőegylet.

A Soproni Evangélikus Nőegylet célja: *„az evangélikus hit és vallásos élet ápolása és fejlesztése, az összetartozandóság érzésének erősítése, Sopron város evangélikus keresetképtelen szegényeinek segélyezése és az evangélikus szegény gyermekek testi és lelki nevelésének és gondozásának előmozdítása.*

E cél elérése érdekében az egylet rövid időközökben vallásos és nemesen szórakoztató összejöveteleket rendez, tevékeny részt vesz az egyházi életben, felkeresi és nyilvántartja a nélkülöző evangélikus özvegyeket, árvákat, az önhibájukon kívül munka- és keresésképtelen egyéneket és ezeket anyagi erejéhez képest segélyezi és e célra adományokat gyűjt.

Általában megtesz mindent, amit célja érdekében a mindenkori körülmények közt időszerűnek, szükségesnek és eszközeivel megvalósíthatónak tart."

Ahogy azt a nőegylet évi jelentéseiben olvashatjuk, az évek során rengeteg jótékonysági esemény keretében (a soproni katonaság meleg alsóruhával való ellátása, szolgálatot teljesítők családtagjainak gondozása, szeretet-uzsonna, szegény asszonyok foltozódélutánjának szervezése, rászoruló konfirmandusok felruházása, stb.) segítették a soproni lakosságot.

1941-ben a nőegylet az alábbi kéréssel fordul az egész gyülekezethez: *„hogy megsokasodott gondjai között is támogassa és segítse az egyesületet, hadd érezze minden rászoruló hittestvérünk, hogy él még a Krisztusi szeretet, mely a nőegylet munkássága által is meleget és világosságot áraszt szegényes hajlékukba…"*

A II. világháborút követő események hatására valamennyi gyülekezeti szeretetszolgálat lehetetlenné vált, ennek esett áldozatául többek között az evangélikus nőegylet is.

Hanzmann Károly a nőegylet kilenc évtizedes munkájáról szóló beszámolóját a következő, minden időre érvényes idézettel zárja:

„Bizony mondom néktek, amit eggyel cselekedtetek az én legkisebb atyámfiai közül, én velem cselekedtétek." (Máté XXV.40.)

Hutkainé Burián Zsófia,
gyűjteményi munkatárs

Felhasznált irodalom:
Hanzmann Károly: Helyzetrajz és adalékok II. rész. Soproni Evangélikus Gyűjtemények, 2003. Sopron
A Soproni Ág. Hitv. Evang. Egyházközségének Évi Értesítője az 1914. évről, Romwalter Alfréd Kő-és Könyvnyomdai Műintézete, Sopron, 1915.
Felhasznált levéltári források:
SEL X.1. A Soproni Evangélikus Nőegylet iratai, A Soproni Evangélikus Nőegylet alapszabály tervezete
SEL X.1. A Soproni Evangélikus Nőegylet iratai, A Soproni Evangélikus Nőegylet Munkajelentése az 1924. évről
SEL X.1. A Soproni Evangélikus Nőegylet iratai, A Soproni Evangélikus Karácsonyfa- Nőegyesületnek Értesítője az 1908. évről
SEL X.1. A Soproni Evangélikus Nőegylet iratai, A Soproni Evangélikus Nőegylet tagságdíj gyűjtőkönyve

A szeretet mindenen átsegít

Ahogyan az elmúlt években, az idén is templomunkban tartották karácsonyi ünnepségüket a Cseresznye sori gyermekotthon lakói, munkatársai és támogatóik. Az estét szervező Lánczi Zsuzsannával beszélgettünk.

Most már hagyománynak tekinthető, hogy a karácsonyi ünnepséget templomunkban tartják. Honnan jött eredetileg az ötlet, hogy kilépjenek a megszokott helyekről, és egy ilyen nem hétköznapi helyszínt válasszanak?

Azt gondoljuk, hogy karácsony szellemiségét is szeretnénk a gyerekeinknek közvetíteni, ezért változtattunk a megszokott helyszínen és kerestük meg Önöket. A templom összefoglalja az érzéseket, a jó szándékot, az örömöt, a hálát és a meghittséget, amit karácsony ünnepén szeretnénk a résztvevőkkel megosztani.

Volt máshol is „próbálkozás"? Mi az, ami a mi templomunk mellett szól, ami miatt szívesen jönnek évről évre?

Korábban egy rendezvényházban ünnepeltünk, az új helyszín kiválasztásakor arra jutottunk, hogy az Önök közössége nyitott és befogadó, ami nagy örömünkre be is igazolódott az együttműködésük ideje alatt.

Mit ad hozzá a gyermekotthonosok karácsonyához egy ilyen ünnepség?

Az ünnepek előtt nagyon sokan keresik meg az otthonainkat, hogy adományozzanak a gyerekeink számára. Szeretetüket a sok-sok ajándékkal fejezik ki, amiért nagyon hálásak vagyunk. De azt is szeretnénk, hogy a gyermekeink lelki ajándékban is részesüljenek, amire a templom csendje, az orgonaszó hangja, a Lelkész úr szavai és a gyermekek előadása a legalkalmasabb.

A Christophoros olvasóinak sokféle elképzelése lehet arról, kik laknak az Otthonban. Kérhetnék egy rövid bemutatást, kik is ők?

A Győr-Moson-Sopron Megyei Gyermekvédelmi Központ lakói, családokból különböző okokból kiemelt és nevelésbe vett gyerekek és fiatal felnőttek 0-tól 24 éves korig. Sopronban gyermekvédelmi szakellátásban jelenleg 130 ellátott él, különböző ellátási formában és helyszíneken: lakásotthonok, gyermekotthon, utógondozó otthon.

Elkötelezettnek kell lenni ehhez a munkához, a nehéz sorsú gyerekekkel való foglalkozáshoz. Mi vezette Önt, vagy éppen a munkatársait erre a hivatásra?

Önkéntesként jelentkeztem az egyik otthonba, miután lányomon keresztül megismerhettem az itt lakók életét. Miközben adni szerettem volna, észrevettem, hogy teljesebb lett az életem. Úgy érzem, hogy megérkeztem, és itt a helyem.

Kollégáim különböző pedagógiai végzettséggel, más-más életutat jártak be, de közös bennük a gyerekek iránti szeretet, elfogadás és nyitottság, ami nélkül ezt a munkát nem is lehet végezni.

Olvasóink szívesen zárnak szívükbe olyanokat, akikben meglátják a szeretni valót. Én biztos vagyok benne, hogy Önök pontosan látják, mennyire szerethetők ezek a fiatalok. Hogyan lehet ezt bennük észrevenni, meglátni?

Mi a fiatalok felé nyitott szívvel közelítünk, és a mindennapokban közösen éljük meg a mélységeket és a magasságot is. A mindennapi együttlétben könnyű észrevenni szerethetőt bennük.

Remélem, hogy jövőre is találkozunk! Mit üzenne most olvasóinknak az idei karácsony, újév alkalmából?

Mi is szeretnénk, hogy a mára már hagyománnyá vált karácsonyi ünnepünket közösen tölthessük el az Önök házában. Először is köszönetünket szeretnénk kifejezni, hogy befogadtak minket.

A Karácsony egy nehéz időszak a mi gyermekeinknek és az összes nehéz sorsú gyermeknek, de lehet boldognak lenni, énekelni, ajándékozni és megélni együtt a Karácsony örömét. A szeretet mindenen átsegít!

Pelikán András

Deutsche Seiten

Gottes Nähe spüre ich Tag für Tag

Interview mit Katalin Schlögl

Sie ist eine Säule unseres Gemeindelebens. Bei den Gottesdiensten und Wochenpredigten ist sie da. Beim Kirchenkaffee, im Bastelkreis, beim Adventsverkauf und beim Kleiderbasar ist sie unermüdlich im Einsatz – und immer dann, wenn eine helfende Hand gesucht wird. Mitglieder des derzeitigen Konfirmandenjahrgangs haben Katalin Schlögl befragt, was ihr die Gemeinde bedeutet und baten sie ein wenig zurückzublicken in die Zeit als sie Konfirmandin und Jugendliche in der Gemeinde war.

Wenn Sie sich zurückerinnern, gab es einen ersten Moment, als sie sich in der Gemeinde wirklich „zu Hause" fühlten? Oder wie verlief das Heimisch-Werden in der Gemeinde bei Ihnen?

Das ist gar nicht so leicht zu beantworten, weil ich in der Gemeinde aufgewachsen bin. Dass ich hierher gehöre, war für mich immer schon selbstverständlich. Zur Zeit als Kind ebenso wie als Jugendliche und später mit meiner Familie. Und so hat sich dieses Zuhausesein in der Gemeinde eigentlich immer mehr vertieft. Später habe ich dann meine Mutter zu den Gottesdiensten begleitet. Sie besuchte als deutsche Muttersprachlerin die deutschen Gottesdienste und Wochenpredigten. Daneben besuchte ich auch die ungarischen Gottesdienste. Und schließlich bin ich dann im deutschen Gemeindeteil geblieben, denn nachdem meine Mutter verstorben war, hatte ich aus Respekt meinen Eltern gegenüber das Gefühl, dass ich ihren Platz im deutschen Gottesdienst einnehmen sollte. Schließlich ist dies auch eine kleinere Gemeinschaft, man kennt einander recht gut. Dazu kam, dass ich in den Ruhestand ging und mehr Zeit hatte, mich ins Gemeindeleben einzubringen und Aufgaben zu finden, mit denen ich etwas zum Miteinander in unserer Gemeinschaft beitragen kann. Ich sehe es eigentlich gar nicht, so dass ich „helfe", sondern ich sage immer: Ich mache das gerne. Inzwischen bin ich in allen möglichen Bereichen aktiv.

Gab es damals vor der Konfirmandenzeit eine Gruppe wie heute die Kindergruppe?

Daran habe ich nur vage Erinnerungen. Ich weiß noch: Wir hatten in der St. Georgengasse einen Gemeinderaum – dort gab es auch eine Art Bühne. Dort fanden die Kinderbibelstunden, die Kindergottesdienste statt. Gréti Jäger hatte damals die Arbeit mit Kindern in der Gemeinde geleitet. Ich habe ein Gruppenfoto mit

40 bis 50 Kindern aus der damaligen Zeit, und ich bin auch unter ihnen.

Wie waren Ihre Konfirmandenzeit und Ihre Konfirmation?

Es war ganz anders als heute, denn es gab eine ganz andere Distanz zwischen den Konfirmanden und den Pfarrern. Es war eine andere Pfarrersgeneration – und es gab keinen so freundschaftlichen Kontakt zum Pfarrer, wie ihr das heute kennt. Es gab den Pfarrer, die Konfirmanden und den Konfirmationskatechismus, den man auswendig zu lernen hatte – und aus diesem Wissen bestand die Konfirmandenprüfung. Da wurden uns Fragen gestellt, und wir haben sie beantwortet. Also, ganz klassisch – und nicht unserem Lebensalter angepasst. Vielleicht gab es da auch keine andere Möglichkeit. In unserem Jahrgang waren 24 Mädchen bei Pfarrer Rezső Weltler und 19 Jungen bei Pfarrer Ferenc Rusznyák. Beide waren natürlich, als wir konfirmiert wurden, keine klassisch „jugendlichen" Pfarrer mehr, sodass die Distanz auch so spürbar war.

Man muss aber auch bedenken: Ich hatte in damaligen Zeiten keinen Religionsunterricht in der Schule. Das heißt: Der Konfirmandenunterricht musste auch, was die Vermittlung von religiösem Wissen betrifft, anderes leisten als heute.

An die Konfirmation denke ich gerne zurück. Die ganze Familie war gekommen. Wir waren schön gekleidet. Ich sehe den schön geschmückten Altar noch vor mir, erinnere mich an den besonders schmuckvoll verzierten Kelch, aus dem wir zum ersten Mal das Abendmahl empfangen haben. Ich weiß noch: Wir dachten damals, dass das Abendmahl immer aus diesem Kelch gereicht wird, doch wir kamen schnell darauf, dass dieser Kelch nur den Konfirmanden vorbehalten ist.

Was bedeutete Ihnen damals – und noch heute – der Jünglingsverein?

Der Jünglingsverein hat uns viel bedeutet. So nannte sich die damalige Jugendgruppe unserer Gemeinde. Ich war fünfzehn Jahre alt, als ich mich dieser Gruppe angeschlossen habe. Olivér Joób war damals als junger Hilfspfarrer in unserer Gemeinde den Pfarrern Rezső Weltler und Ferenc Rusznyák zur Seite gestellt. Er war in seiner Art schon viel offener und hat die Jugendlichen um sich geschart. Jeden Donnerstag trafen wir uns zu seiner Bibelstunde – und man blieb so lange zusammen, wie es von Zuhause erlaubt war. Die Älteren durften entsprechend länger bleiben, die Jüngeren mussten zeitig nach Hause. Wir haben in der Bibel gelesen, gesungen und gespielt, zum Beispiel Tischtennis. Das war damals eine große Sache, kaum jemand hatte so etwas zu Hause.

Also, es lief alles in einem spürbar jüngeren Stil, mit dem er Jugendliche ansprechen und begeistern konnte. Die Themen, um die es ging, waren Themen, die uns irgendwie betroffen oder bewegt haben. Und wir konnten auch selbst Fragen einbringen, über die wir in diesem Kreis gerne sprechen wollten – oder auch mit Olivér Joób persönlich. Wir wussten: Er ist für uns da.

Und in diesem Kreis haben Sie auch Freizeiten unternommen …

Ja, Olivér Joób hat immer wieder Ausflüge organisiert. Und einmal im Jahr fuhren wir nach Gyenesdiás. Man muss sich das so vorstellen, dass es eine recht einfache Unterkunft war mit kleinen Zimmern. Und wer innen keinen Platz bekam, hat eben draußen gezeltet, in der Regel übrigens die Jungs. Das war auch ein Nährboden für manche Streiche. Einmal wurde das eine Militärzelt an einem Nussbaum hinaufgezogen – und diejenigen, die darin geschlafen hatten, wachten frierend auf und merkten, dass ihr Zelt einige Meter über ihnen – wie ein Regenschirm – hing.

Ansonsten saßen wir abends um das Lagerfeuer zusammen und trugen tagsüber das Feuerholz zusammen. Das waren wirklich große Erlebnisse für uns. Und das in dieser Gemeinschaft!

Für uns war die erste Augustwoche ein Fixtermin im Kalender, denn da ging es nach Gyenesdiás – und danach haben sich die Sommerplanungen der Jugendlichen und der Familien gerichtet.

Hinter diesen Erlebnissen stehen aber auch Werte, eine Werteordnung, die wir bekommen haben. Das merkt man auch daran, dass viele innerhalb des Jünglingsvereins ihren Ehepartner gefunden haben. Denn es war ja wichtig und gut, dass man jemanden findet, der gleiche Dinge als wichtig erachtet – und innerhalb der „Jüngis" hatten wir schon alle ein sehr ähnliches Wertesystem. Man wusste voneinander:

Wir denken ähnlich, wir glauben an Gott. Das war uns sehr wichtig.

Der Jünglingsverein blieb nicht so für sich stehen. Es gab später den „Mustármag".

Nachdem Olivér Joóbs Vater gestorben ist, verließ er Sopron. Er übernahm die Stelle seines Vaters, und viele aus dem Jünglingsverein halfen beim Umzug. Als wir dann Eltern wurden und unsere Kinder in das Alter kamen, in dem sie sich einer Jugendgruppe anschließen konnten, kam der „Mustármag" auf. Das war, kann man sagen, die Jugendgruppe unserer Kinder. In Beled war damals Imre Bence als Pfarrer tätig, der heute in der Budapester Burggemeinde Dienst tut. Er hatte in seiner Gemeinde eine Jugendgruppe gegründet, die sich dann zu einer dekanatlichen Jugendgruppe entwickelte. Und auch daraus entstanden wieder Ehen. Ähnlich wie damals bei uns.

Der Jünglingsverein trifft sich bis heute.

Ja, etwa ein- bis zweimal pro Jahr. Olivér Joób ist inzwischen im Ruhestand, aber die Verbindung untereinander besteht bis heute. Übrigens: Was da in der Jugendzeit an Gemeinschaft entstanden ist, das bleibt bestehen. Das werdet ihr auch erleben. Wenn ihr euch bald der Jugendgruppe unserer Gemeinde anschließt, dann bleibt dieses Netzwerk. Und immer wieder, wenn ihr euch irgendwie begegnet – in welchen Lebenssituationen auch immer – wird es ein wichtiger gemeinsamer Punkt bleiben, dass ihr euch als Mitglieder der Jugendgruppe kennt. Wir vom Jünglingsverein sind leider inzwischen weniger geworden. Aber das ist der Lauf des Lebens.

Sie kommen regelmäßig zu den Gottesdiensten und Wochenpredigten …

Es tut gut, dorthin zu kommen. Das ist der Punkt, an dem man den Tag beziehungsweise die Woche beschließen kann. Es tut gut, sich zu treffen, der Predigt zuzuhören und gemeinsam zu singen. Die Gemeinschaft, die wir dort pflegen, ist sehr innig, und die Atmosphäre tut gut.

Gab es einen Moment, in dem Sie Gottes Nähe besonders gespürt haben?

Gottes Nähe spüre ich jeden Tag. Zumindest ist das heute meine Antwort. Wenn man jünger ist, hat man vieles zu erledigen. Viele Aufgaben prägen den Alltag. Vielleicht denkt man da zu wenig darüber nach, wie reich man im Leben beschenkt ist. Ich denke da gar nicht an große Sachen. Aber in letzter Zeit nehme ich sehr intensiv wahr, dass Gott an meiner Seite ist und mich hält.

Elza Illés, Hanna Józsa,
Katinka Ollé, Dávid Kohlmann

Ein Grenzdorf öffnet die Arme

Erinnerungen anlässlich „30 Jahre Grenzöffnung" mit Elfi Fiedler

Idyllisch und friedlich liegt der Neusiedler See zu Füßen der Weingärten von Mörbisch. Nur wenige Meter sind es von hier noch bis zur Grenze zu Ungarn und bis zum einstigen Todesstreifen. Hier lebt Elfi Fiedler. Immer schon in nächster Nähe zu unserer Stadt und unserer Gemeinde, aber lange Zeit doch unerreichbar weit entfernt. Die Grenzöffnung vor dreißig Jahren hat sie in besonderer Erinnerung, da sie DDR-Bürgern half, die über Ungarn geflohen waren. Für das Gespräch mit dem Christophoros erinnert sich Elfi Fiedler, die heute ein paar Mal im Jahr auch deutsche Gottesdienste in unserer Gemeinde hält, an die Wendezeit zurück. Ein Blick also in die Zeit des Eisernen Vorhangs und der Grenzöffnung – aus österreichischer Perspektive.

Was waren ihre ersten Kontakte mit der ungarischen Bevölkerung?

Wenige Meter von uns begann jenseits des Eisernen Vorhangs eine fremde Welt, von der wir sehr wenig wussten und von der wir nur immer auf Umwegen weniges erfahren haben. Wir sind mit der ungarischen Bevölkerung in der ganz schlimmen Zeit kaum zusammengekommen.

Für mich war einer der ersten Berührungspunkte einer unserer Weingärten, der sich zwar auf österreichischem Boden befand, aber

in der Puszta lag, jenem Tal, das in Richtung Ödenburg offen ist. Dorthin konnten wir nicht auf österreichischem Gebiet fahren. Das hieß: Der Weg ging ein Stück weit durch Österreich, dann durch Ungarn. Wir bekamen einen gesonderten Ausweis, den wir benötigten, um dorthin fahren zu dürfen. Der Weg dorthin war ganz schlecht und holprig. So brauchte man eine Stunde, um zum Weingarten zu kommen. Von unterwegs sahen wir dann auch die ungarischen Soldaten. Manche haben uns sogar von den Wachtürmen zugewunken. Soweit reichte damals unser Blick nach Ungarn – aber nicht weiter.

Dabei hat Mörbisch ja geschichtlich eng mit Ödenburg zu tun …

Nach dem Ersten Weltkrieg gab es auch mit Mörbisch Grenzverhandlungen. Die Frage war, ob Mörbisch fortan zu Ungarn oder zu Österreich gehören sollte. Es war sogar im Gespräch, dass die Grenze mitten durch den Ort verlaufen könnte. Das ist Gott sei Dank nicht passiert, denn sonst wären mein Mann und ich nicht zusammengekommen, denn er stammt vom anderen Ende des Ortes. Letztlich war die Verbundenheit nach Ödenburg irgendwie immer da. Meine Vorfahren sind einst immer von hier nach Ödenburg gegangen, wenn etwas zu erledigen war – oft auch zu Fuß. Und das Bewusstsein, dass Mörbisch ein Ödenburger Stadtdorf war, blieb auch immer in den Köpfen. Aber mehr nicht. Denn es gab ja keinen persönlichen Kontakt.

Anfang der 70er Jahre ergaben sich dann Möglichkeiten, nach Ungarn zu reisen.

Ja, damals kam die Zeit, als die Grenze für uns etwas durchlässiger wurde. Es boten sich plötzlich Möglichkeiten – wenn auch mit enormer Bürokratie – nach Ungarn einzureisen. Wir waren natürlich auch neugierig. Und 1970 – das war übrigens unsere Hochzeitsreise – sind wir zum ersten Mal nach Ödenburg gefahren. Wir wollten die Geschichte unserer Eltern und Großeltern nachvollziehen. Schon der Grenzübertritt hat uns berührt.

Mit der Zeit ist es immer leichter geworden, hin- und herzureisen. Zur Weinlese brauchten wir immer helfende Hände. Und so ergab sich die Möglichkeit, dass auch Ungarn zu uns ka-

men, um bei der Weinlese zu helfen. Wir richteten eine Einladung an sie – und so durften sie nach Mörbisch kommen. Das war der erste Kontakt mit den Ungarn hier in Mörbisch.

Wie kamen Sie sprachlich miteinander zurecht?

Das treibt uns immer noch um. Wir leben hier direkt an der Grenze: Warum können wir nicht beide Sprachen? Mit den Ungarn, die bei uns arbeiteten, konnten wir uns auf Deutsch verständigen – mit manchen besser, mit etlichen aber kaum. Hätten wir Ungarisch gekonnt, wären es sicher noch mehr und tiefere Gespräche geworden. Mein Mann und ich hatten uns dann zu einem Ungarischkurs angemeldet. Aber Ungarisch ist schon schwer. Wir haben unsere Mappe Donnerstagabend vom Regal genommen, sind zum Kurs gegangen und haben sie danach wieder ins Regal gestellt. Das war natürlich zu wenig. Wir können einzelne Worte, aber wir können uns nicht fließend unterhalten.

So gab es auch die eine oder andere humorvolle Begebenheit. Wir hatten in der Zeit der ersten ungarischen Helfer bei der Weinlese natürlich schnell gemerkt, dass die Ungarn sehr höflich sind. Die Ungarn haben mich immer

freundlich gegrüßt. Sie sagten: „Kezét csókolom!“ Ich wusste nicht, was das heißt, aber alle sagten das. Ich dachte mir dann: Ich will mit den Helfern auf gleicher Augenhöhe kommunizieren – und morgen grüße ich sie zuerst! Gesagt, getan: Am nächsten Morgen ging ich zu den Helfern und grüßte jeden einzelnen mit „Kezét csókolom“. Alle haben gelacht! Dann erklärte mir einer, dass die Frau das nicht zum Mann sagt – und was dieser Gruß übersetzt bedeutet.

Wir sprechen jetzt ja von Zeiten, als der Eiserne Vorhang noch stand.

Ja, das stimmt. Eine Zeit auf der anderen Seite des Eisernen Vorhangs zu arbeiten, war auch für manche Ungarn eine besondere Erfahrung. Ich denke da an eine Dame aus Kroisbach, die uns geholfen hat – eine Deutsche, die damals in Ungarn bleiben durfte, weil ihr Mann Ungar war. Als die Weinlese beendet war, sagte sie: „Ich weiß nicht, ob ich nächstes Jahr wieder komme. Wissen Sie, wir sind so zufrieden mit unserem Leben in Ungarn. Aber wenn wir sehen, wie Sie hier leben – bis hin zur Freiheit, in der Sie leben, dann fangen wir an, nachzudenken. Für uns ist besser, wir bleiben zu Hause. Dann sind wir zufrieden.“

In dieser Zeit begann auch allmählich die Flüchtlingswelle aus der DDR.

Es begann so, dass unsere Grenzbeamten immer wieder mal erzählten: „Heute haben wir einen Ostdeutschen aus dem See herausgefischt.“ Ich habe mir nachher sagen lassen: Die Ostdeutschen hatten nur Landkarten vom Ostblock. Wie es von da aus westwärts weitergeht, war nicht verzeichnet. Der See jedoch war ganz abgebildet. Daraus folgerten Sie: Wo der See ist, da beginnt Österreich. Es war zudem bekannt, dass der See nicht tief ist. Und durch den See ging kein Stacheldraht. So versuchten sie auf diesem Wege die Flucht.

Manche irrten lange im Wasser umher, weil sie ja nicht wussten, wo die Grenze war. Und der Schilfgürtel macht den Überblick noch schwerer. Und dann erzählte man sich im Ort immer wieder, dass wieder ein Flüchtling aus dem See geholt wurde.

Und das wurden dann immer mehr. Ich kann mich erinnern: Ich war zu einer Veranstaltung hier im Ort eingeladen, und dort sagte der Chef der Seepolizei: „Heute Nacht haben wir fünf Flüchtlinge herausgeholt.“ Sie waren mehrere Tage im Wasser, waren ganz unterkühlt. In der Woche darauf waren es dann zehn, dann zwanzig Flüchtlinge, die auf dem „Seeweg“ kamen.

Diejenigen, die wenig später auf dem Landweg von Kroisbach her durch den Eisernen Vorhang geflohen sind, kamen ungefähr bei Ihnen heraus.

Ich erinnere mich an die ersten Flüchtlinge, die nicht durch den See kamen: Es war ein heißer Sonntag im August 1989. Es waren gerade Kunden aus Wien bei uns, als ein junger Mann auf uns zukam. Er war völlig außer Atem und fragte uns: „Ist es noch weit bis zum nächsten Dorf?“ Ich habe ihn angeschaut und gesagt: „Das ist ja hier gleich. Sie sind ja ganz außer Atem. Sind sie so viel gelaufen?“ Darauf schaute er mich an und sagte: „Wir kommen aus der DDR. Wir sind geflohen.“ In diesem Augenblick kam seine Frau mit zwei kleinen Kindern um die Ecke. Ich sagte ihnen, dass sie in Österreich sind – sie wussten es ja nicht. Wir baten sie dann zu uns herein. Wir haben den Kindern dann unsere Katze gezeigt. Das Mädchen sagte dann: „Ich habe zu Hause auch eine Katze, und die sieht fast genauso aus.“ Und ich dachte mir dann: „Mein liebes Kindchen, du wirst deine Katze nie mehr wieder sehen.“ Das war ja damals der Stand der Dinge.

In den weiteren Gesprächen stellte sich heraus, dass die Eltern beide Ärzte waren. Sie sind nicht aus wirtschaftlicher Not geflohen, sondern es war die Freiheit, die sie gesucht haben. Sie wollten, dass ihre Kinder in Freiheit leben können.

Und dabei kam auch immer wieder das Misstrauen auf. Man hat es zu Hause weder den Eltern, noch sonst irgendjemandem sagen können, dass man flieht. Und als ich sagte, wir müssten das unserem Gendarmen melden, dann sagten sie gleich, dass sie vor Uniformen Angst haben. Ich sagte: „Keine Angst. Sie schreiben uns höchstens auf, wenn wir Parksünder sind, aber vor Polizisten braucht man keine Angst zu haben.“ Das ist in der DDR natürlich anders gewesen. Die Wiener Familie, unsere Kunden, nahmen sie dann mit nach Wien, wo sie bei Verwandten eine Anlaufstation hatten. Beim Abschied hat mir die Familie dann den Autoschlüssel ihres Trabis gegeben,

den sie auf der anderen Seite des Eisernen Vorhangs abgestellt hatten. Sie sagten: „Wir brauchen ihn nicht mehr. Den schenken wir Ihnen.“ Sie hatten fünfzehn Jahre lang auf das Auto gewartet. Da steht man dann schon da und fragt sich: Was ist das für eine Welt?

Heuer hat unsere Enkelin ein Referat über diese Zeit gehalten. Sie erinnerte sich daran, dass ich ihr diese Geschichte einmal erzählt habe – und hat diesen Autoschlüssel dann zum Referat als Illustration mitgenommen.

Der Flüchtlingsstrom nahm dann schnell zu.

Dann ging es Schlag auf Schlag. Die Geschichte ereignete sich ja an einem Sonntag. Am Montag und Dienstag war das Dorf schon voll. Zunächst haben wir seitens der Gemeinde noch manches aufgebaut, damit die Flüchtlinge essen konnten und sich einkleiden konnten, da manche ja weiterhin über den See gekommen sind. Doch es sind schnell so viele geworden, dass das Rote Kreuz die Sache in die Hand genommen hat. In der Winzerhalle in Mörbisch wurden die Flüchtlinge dann professionell versorgt. Wir haben mitgeholfen. Man kann sich gar nicht vorstellen, wie viele Leute das waren. Wir hatten Flüchtlinge auch in unseren Gästezimmern aufgenommen, und jeder wollte – verständlicherweise – seine Geschichte loswerden. Aber das war so viel! Wir konnten nicht schlafen, weil diese Schicksale, die passiert sind, auch uns beschäftigten. Das waren am Anfang sehr viele junge Leute. Das ist halt so, junge Leute sind abenteuerlustig – und dann geht man in diesem Sog mit. Es waren auch welche dabei, die sich nicht sicher waren, ob sie das will, aber die anderen haben sie mitgerissen.

Es gab also auch Flüchtlinge, die soeben im „Westen“, in der Freiheit angekommen waren – und überlegten, ob sie wieder zurückgehen sollten? Zurück durch den Eisernen Vorhang in die DDR?

Ja, nicht alle kamen aus voller Überzeugung. Manche der jungen Leute sind von diesem Sog mitgerissen worden. Wenn viele gehen, gehen manche anderen auch mit. Und wenn die Anspannung der Flucht dann von ihnen abfällt, kommt die Frage auf: „Will ich das überhaupt?“ Ich erinnere mich an einen, der auch in der Kirche sehr aktiv war, der mir sagte: „Wenn ich mir das recht überlege: Es steht mir nicht zu, meine Angehörigen im Stich zu lassen.“ Es war ja immerhin ihre Heimat, die sie verlassen haben.

Man muss auch sehen: Die Flüchtlinge standen ja unter Spannung. Da kamen dann schnell Gerüchte unter den „Flüchtlingen aus Überzeugung“ auf, dass auch Spione mitgeflüchtet seien, um die Flucht auszuspionieren – und diese sahen sie dann in denen, die überlegt haben, ob sie die Flucht wirklich wollen. Die Menschen waren so vergiftet von dem Misstrauen. Auch in den Lagern war es so.

Was war für Sie besonders eindrücklich beim Einblick in das „Lagerleben“?

Ich denke an einen Polizisten, der immer sehr streng war und den keiner so recht mochte. Der saß da im Lager, half auch, hatte die Flüchtlingskinder auf dem Schoß und spielte mit ihnen. Da sahen wir, dass dieser Polizist auch noch eine andere Seite hatte. Also, wir Mörbischer haben uns auch nochmal ein bisschen anders kennengelernt.

Aber bei den Gesprächen stellte sich auch schnell heraus, dass es eigentlich die Bildungselite war, die geflohen ist. Ich dachte mir, die DDR blutet schon jetzt aus. Viele Ärzte, die geflohen waren, erzählten mir: „Wir können es mit unserem Gewissen nicht mehr vereinbaren. Es wird vorgegeben, wer zu heilen ist und wer

nicht würdig ist. Das widerspricht jedem Medizinethos." Die Chirurgen hatten sich aus den grünen Schutzkitteln, in denen sie in den Operationssälen gekleidet waren, Tarnanzüge genäht. Sie hatten Beißzangen dabei, um den Zaun zu durchbrechen. Die Etuis für diese Zangen hatten sie auch in diesen grünen Ärztekittelstoff gehüllt. Sie wussten natürlich nicht, dass der Zaun eh schon so porös war. Der Zaun selber war kein Hindernis. Unsere Söhne sind dann in den Wald gegangen und haben Flüchtlinge gesucht. Sie haben ihnen gesagt: „Sie sind in Österreich! Kommen Sie mit!" Die Leute wussten das in ihrer Aufregung nicht.

Was für ein Bild haben Sie aus den Erzählungen von den ungarischen Grenzbeamten bekommen?

Natürlich wurden manche Flüchtlinge eingefangen und wurden dann kurz eingesperrt. Aber ich muss sagen: Ungarn hat sich wunderbar verhalten. Sonst wäre das nicht gegangen. Es gibt in Mörbisch ein paar ungarische Frauen, die hierher geheiratet hatten. Sie haben den ungarischen Soldaten gesagt: „Lasst doch diese armen Leute gehen!" Darauf sagten die Soldaten: „Wir schauen ja eh weg. Wenn wir dort ein Geräusch hören, dann schauen wir in die andere Richtung. Aber wenn uns manche vor die Füße laufen, dann müssen wir sie festnehmen." Dann haben sie sie für ein paar Stunden festgenommen – und dann kriegten sie einen zweiten Versuch. Und das obwohl sie Schießbefehl hatten.

Da haben viele großes geleistet – auch die Mörbischer!

Und viele haben mit angepackt: Die umliegenden Geschäfte brachten Essen, besonders Bananen waren beliebt. Als die DDR-Bürger Bananen gesehen haben, haben sie geweint.

Die Bundesrepublik Deutschland war auch anwesend. Sie holten die Flüchtlinge dann mit Bussen nach Deutschland. Und einmal war der damalige Bundeskanzler Helmut Kohl in Mörbisch und dankte uns für die Hilfe. Aber für uns war das eine Selbstverständlichkeit in einem Grenzdorf, dass man den anderen Menschen hilft.

Es kamen aber nicht nur DDR-Bürger …

Das ist etwas, was mich noch immer beschäftigt: In diesem Sog kamen auch andere mit. Mitunter Tschetschenen, Tamilen, Bulgaren. Und die konnten sich – im Gegensatz zu den Ostdeutschen – hier nicht frei bewegen. Sie waren illegale Flüchtlinge. Es war schlimm, dass es zweierlei Kategorien von Flüchtlingen gab. Wenn sie in die Winzerhalle gebracht wurden, durften sie nicht vor die Tür gehen. Dann brachte sie die Polizei ins Flüchtlingslager Traiskirchen. Ich dachte mir: Das kann doch nicht sein. Die einen heißt man willkommen, die anderen bringt man im vergitterten Bus weg.

Was sicher auch eine große Aufgabe war, waren die Telefonverbindungen in die DDR.

Die meisten Angehörigen, auch die Eltern, wussten ja nicht, wo die Kinder abgeblieben sind. Das Rote Kreuz hat dann Leitungen eingerichtet, damit die Flüchtlinge zu Hause Bescheid geben konnten, dass sie in Sicherheit sind. Die ersten haben dann ihre ganze Geschichte erzählt. Aber die Schlange war lang, und es sollte jeder an die Reihe kommen. Also: Kurz fassen.

Dann hörte sich das so an: „Mama, Papa, es geht mir gut. Ich bin in Österreich. Ihr braucht euch keine Sorgen machen." Und wir – mein Mann und ich haben ja auch Kinder – dachten dann abends darüber nach: Da sind Kinder, und die werden ihre Eltern nie mehr wieder sehen. So hat man ja gedacht. Wer hätte gedacht, dass die Mauer fällt? Die Angst war ja, dass die DDR-Regierung reagiert und diese Bewegung irgendwann blutig niederschlagen würde.

Hatten Sie später noch Kontakt zu Menschen, die auf der Flucht in Mörbisch waren?

Ja, immer wieder. Manche kamen dann später auf Urlaub hierher. Es gab sogar junge Leute, die sich auf der Flucht kennengelernt haben und sich sympathisch wurden und dann geheiratet haben.

Wie hat diese Zeit Ihr Verhältnis zu Gott verändert?

Man ist nach den Begegnungen und Gesprächen doch auch nachdenklich geworden – und dankbar. Und die Dankbarkeit, dass es einem selbst gut geht, führt dazu, dass man anderen hilft. Dass wir Nächstenliebe üben, war nie eine Frage. Das war immer eine Selbstverständlichkeit. Und: Es ist klar, ein Grenzdorf öffnet die Arme. Wir haben immer versucht, so gut wie möglich das Leben zu gestalten. Es war eine Zeit, die uns geprägt hat und die wir nie vergessen werden.

Holger Manke

Dienet einander – aber wie?

Eine Gedankensammlung zu Gaben und Dienen

„Dienet einander – ein jeglicher mit der Gabe, die er empfangen hat", heißt es 1. Petrusbrief. Ein Bibelwort, das mehrere Fragen aufwirft: Wie dienen wir? Welche Gaben haben wir empfangen? Die evangelischen Schüler der 10c sind für den Gottesdienst am 3. November Fragen rund um dieses Bibelwort nachgegangen. Hier gibt es die Gedanken auch zum Nachlesen.

Empfangene Gabe oder selbst erarbeitetes Gut – Wo ist die Grenze?

Welche Gaben haben wir empfangen? Und was hingegen haben wir uns selbst erarbeitet?

Gott hat uns verschiedene Fähigkeiten gegeben. Bei einem ist es zum Beispiel, dass er gut in Mathe ist, bei einem anderen ist es eine bestimmte Charaktereigenschaft. Jeder Mensch hat ein Talent von Gott bekommen, und mit diesem Talent sind wir einem anderen einen Schritt voraus. Das Talent alleine reicht aber nicht. Wenn wir ein Talent haben, dürfen wir uns nicht auf dem Vorsprung ausruhen. Wir müssen dieses Talent auch pflegen – etwas dafür tun. Das ist im Sport, in der Musik und in jedem anderen Bereich so.

Dennoch: Auch wenn wir selbst viel dafür tun, dass sich unser Talent entfalten kann, sollen wir uns in Dankbarkeit üben und nicht vergessen, dass wir dieses Gut von Gott bekommen haben. Mehr noch: Gott gibt uns unser Talent nicht nur, sondern er ist immer bei uns und unterstützt uns.

Was nicht heißt, dass ein gottgegebenes Talent Garantieren bietet. Ein Beispiel: Jemand hat ein Talent im Bereich der Musik. Er kann ein Instrument leicht erlernen. Doch dann passiert etwas Fatales: Er sieht, dass er sowieso einen Vorsprung anderen gegenüber hat, bildet sich ein, dass er es ohnehin schon mit Vivaldi aufnehmen kann – und übt kaum noch. Andere, weniger begabte Kinder dagegen üben auf dem Instrument jeden Tag und verbessern

sich durch Fleiß immer weiter, bis sie den Vorsprung aufgeholt haben. Will sagen: Gott gibt uns Anlagen. Aber was wir daraus machen, ist uns überlassen.

Ich denke, so greift das, was Gott uns schenkt und was wir daraus machen können, ineinander.

Fabian Kruse

Welche „Gesichter" kann das Dienen haben?

Wie unterschiedlich kann das Dienen aussehen? Man braucht in ganz vielen Situationen Hilfe. In der Schule, am Arbeitsplatz, aber auch im persönlichen Leben. Wenn man Probleme hat, braucht man Unterstützung. Oft kommt die Hilfe von der Familie und den Freunden.

Ein Beispiel aus der Schule: Wenn eine Klassenarbeit geschrieben wird, soll es schon vorgekommen sein, dass man sich gegenseitig die richtigen Lösungen zukommen lässt. Aber weil das auch keine Dauerlösung ist, bereitet man sich natürlich selbst auf jede Klassenarbeit vor. Und manchmal kann es sein, dass man dann am besten hilft, wenn man nicht hilft. Denken wir nach: Der Junge, der nicht gelernt hat und nicht spicken kann, bekommt eine schlechte Note. Das wiederum motiviert ihn, nächstes Mal fleißiger zu lernen.

Doch Wissenslücken sind nicht der einzige Fall, bei dem man sich in einer Klassengemeinschaft helfen kann. Wenn es jemandem in unserer Klasse schlecht geht, sprechen wir mit ihm und probieren zu helfen, auch wenn es schwierig ist. Also die Hilfe kommt meistens von den Nächsten.

Aber leider suchen viele Menschen Hilfe in ganz anderen Dingen, zum Beispiel in Alkohol oder Drogen. Aber das bietet keine wirkliche Hilfe. Dann sind wir häufig am Ende unseres Helfen-Könnens, und Spezialisten sind gefragt.

Zum Glück gibt es viele Menschen, deren Beruf und Berufung es ist, anderen zu helfen. Die Psychologen und die Pfarrer sorgen sich um die Seele der Menschen. Das ist die vielleicht größte Hilfe, die jemand überhaupt geben kann. Ich selbst möchte Psychologe werden, weil ich glaube, dass man, wenn die eigene Seele nicht in Ordnung ist, auch den anderen nicht dienen kann. Ich sehe mich in Zukunft als ein solcher „Hilfesteller".

Vor einigen Wochen habe ich von einem Kind gehört, das eine sehr seltene Krankheit hat. Seine Familie benötigt 700 Millionen Ft, um die nötigen Medikamente kaufen zu können.

Also starteten sie einen Aufruf und baten um 700 Ft pro Person. Ich habe auch 700 Ft überwiesen, weil das fast nichts ist, und doch rettet man einem anderthalbjährigen Kind das Leben. Als ich dann hörte, dass die Sammlung nach einer Woche beendet werden konnte, weil der benötigte Betrag zusammenkam, hatte ich das Gefühl, dass die Menschen eigentlich doch gut sind.

Botond Hegedüs

Meine Gabe einsetzen – was gewinne ich, was verliere ich?

Es ist nicht egal, was man unter „Gaben" versteht. Die Gabe ist ein Geschenk des Herrn. Je nach Gabe gibt es einen Bereich, in dem man begabter ist und den anderen etwas voraus hat.

Was bedeutet „Gaben einsetzen"?

Gaben einsetzen heißt: Man gibt von dem, worin man einen Vorsprung hat, an andere weiter. Für den Empfänger ist das gut. Aber für den Geber auch?

Ich denke, derjenige, der seine Gabe einsetzt, gewinnt und verliert – das ist eine Frage des Blickwinkels. Denn für diejenigen, die im Hintergrund sind, entsteht ein ganz anderes Bild von der Situation als für die Beteiligten. Ein Beispiel: Ich helfe einem Mitschüler jeden Tag bei den Hausaufgaben. Für die Person selbst bin ich ein Segen, aber aus dem Blick anderer bin ich nur ein Diener, der jederzeit für die Person da ist. Zugleich verliere ich Zeit, die ich anders – vielleicht: viel besser – investieren könnte.

Andererseits gewinne ich ja dadurch, indem ich mich nicht nur auf meinen eigenen Vorteil bedenke, sondern mich ins Miteinander mit anderen Menschen einbringe und damit meine sozialen und emotionalen Fähigkeiten stärke.

Ich denke, wenn ich anderen helfe, bekomme ich vielleicht Respekt, Anerkennung und Routine für das Leben. Aber das ist nicht das Wichtigste. Wichtiger ist, dass man sich in Uneigennützigkeit übt.

Doch nochmals zurück zum vorher genannten Beispiel: Wenn ich jemandem jeden Tag bei der Hausaufgabe helfe, dann muss man auch auf der Hut sein: Wünschenswert wäre natürlich, wenn der andere nicht von meiner Hilfe abhängig wird und nicht dauerhaft eine Schule besucht, die ihn überfordert, sondern wenn man einschätzen kann, wie man dem anderen wirklich helfen kann. Das ist häufig gar nicht so leicht.

Philipp Tobler

Wo sind die Grenzen des gegenseitigen Dienens? Wann muss ich auch mal an mich denken?

Manche Grenzen scheinen ganz klar. Ein Millionär zum Beispiel kann viel Geld an ein Heim überweisen, damit die Kinder dort neue Kleidung und Spielsachen bekommen können. Ein armer Mensch hat weit weniger Geld zur Verfügung, das er spenden könnte. Aber schon hier sind wir bei einem Problem, da es viele Beispiele gibt für Menschen, die selbst nicht allzu viel haben und doch anderen helfen, und ebenso für Menschen, die viel haben, aber das Viele lieber für sich behalten.

Aber dennoch: Wer nicht finanziell helfen kann, findet andere Wege: Er kann alten Menschen helfen, die Straße zu überqueren, oder Tieren helfen, die verletzt sind oder kein Zuhause haben. Das soll nicht heißen, dass ein rei-

cher Mensch so etwas nicht tut. Anderen aufmerksam zu begegnen sollte eigentlich jeder können.

Bei der Frage, wem wir helfen, müssen wir häufig eine Auswahl treffen:

Ich persönlich finde meine Familie am wichtigsten und versuche zuerst ihnen zu helfen. Wenn jemand Hilfe braucht und zu mir kommt, dann helfe ich natürlich, Wenn ich jemanden in einer Notsituation auf der Straße sehe, helfe ich auch. Aber ich laufe nicht von Mensch zu Mensch und frage, ob er Hilfe braucht. Und ich überweise kein Geld an Vereine, von denen ich nicht weiß, was sie mit den Spenden anfangen.

Das sind meine Grenzen. Soviel kann ich tun – aber ich benötige auch Zeit und Aufmerksamkeit für meine eigenen Ziele und Träume. Denn es ist ja klar, dass es auch schlecht sein kann, wenn man nur noch an andere, aber gar nicht mehr an sich selbst denkt. Dann kann es sein, dass man selbst ausbrennt und letzten Endes weder anderen, noch sich selbst helfen kann.

Wo die Grenze zwischen diesem An-sich-Denken und dem An-andere-Denken liegt, ist von Mensch zu Mensch verschieden. Die einen sind ausdauernd und leben für die anderen, die anderen sind egoistisch und leben für sich selbst. Ich selbst würde sagen, dass ich mich solange bemühe, wie ich kann. Ich verlasse mich auf Gott. Von ihm habe ich mein Gewissen, meine Seele, meinen Glauben bekommen. Damit kann man dann in Situationen des Lebens fühlen und spüren, was zu tun ist und wie man helfen kann. Ich will mich darauf verlassen, dass ich erkenne, wo Gott mich braucht und ab wann ich an mich denken muss.

Mark Kónya

Ist es peinlich, Hilfe zu empfangen?

Hilfe geben – dazu sagen viele Menschen ja. Für manche scheint es so, dass derjenige, der Hilfe reicht, in einer überlegenen Position ist: der Gönner, der gute Mensch.

Aber selbst zum Empfänger von Hilfe zu werden, sich von anderen helfen zu lassen – das scheint vielen eher peinlich. Und lieber verstecken oder überspielen sie ihre Not statt bitter nötige Hilfe anzunehmen.

Unsere Gesellschaft will uns weismachen, dass es peinlich ist, bedürftig zu sein. Denn jeder sollte ja perfekt sein und alles können. Aber die Wirklichkeit sieht anders aus. Menschen sind verschieden, und jeder hat Schwächen und Stärken. Und wenn das Helfen an sich eine Selbstverständlichkeit unter Menschen, zumal unter Christen, sein sollte, dann bedeutet das ja auch, dass sowohl das Geben als auch das Annehmen von Hilfe Teil dieser Selbstverständlichkeit ist.

Natürlich werden wir uns überlegen, an wen wir uns wenden, wenn wir Hilfe benötigen. Manchmal kann man Probleme in der Familie, in den eigenen vier Wänden lösen. Doch Hilfe bleibt immer eine Vertrauensfrage. Wir möchten ja nicht von jemandem Hilfe in einem Schulfach annehmen, der dann überall herumerzählt, wie unglaublich ungeschickt wir uns anstellen und damit die Lacher auf seiner Seite hat.

Wie Helfen – im guten Sinne – geschieht, ist eine ganz breit angelegte Frage:

So bleibt zu hoffen und zu wünschen, dass jeder Mensch – auch wenn er Hilfe bekommt – erkennt, dass er etwas wert ist. Der Wert eines Menschen ist mehr als das, was er kann. Und auch Zeiten, in denen wir auf Hilfe angewiesen sind, können gute Zeiten sein, in denen wir Gott spüren und auch menschliche Verbindungen eine neue Tiefe bekommen.

Henrik Theurer

Wozu anderen dienen, wenn doch so viele nur auf sich schauen? Was kann ich schon ausrichten?

Es könnte sein, dass der eine oder andere Mensch sagt: „Ich wäre ja bereit anderen zu dienen. Aber wozu? So viele Menschen schauen nur auf sich selbst. Ich kann ja doch nichts ausrichten. Ich kann ja doch nichts verändern."

Ich denke, wenn wir anderen dienen, gewinnen wir auch. Es ist ein gutes Gefühl, anderen zu helfen. Es ist ein ehrliches Zeichen für unsere Angehörigen, dass wir sie lieb haben. Alleine kann man natürlich nicht die ganze Welt verändern, aber ich glaube, darauf kommt es gar nicht an.

Die vielen kleinen Dinge, mit denen wir im Alltag anderen helfen, mit denen wir anderen eine Freude bereiten, mit denen wir andere

Menschen glücklich machen, ist das, was zählt. Jeder sollte seine Fähigkeiten einsetzen, auch wenn es nicht viel ist. Es kann sein, dass das, was uns als wenig erscheint, anderen ganz viel bedeutet. Wenn man jemandem aus der Klasse etwas erklärt oder wenn man einem älteren Menschen hilft, Einkäufe nach Hause zu tragen, dann sind das solche Dinge. Ein bisschen Gutes ist viel mehr als überhaupt nichts, deshalb ist es überhaupt nicht sinnlos, anderen zu dienen. Stellen wir uns nur vor, wir hätten nie Hilfe empfangen, niemand hätte uns bei alltäglichen Aufgaben geholfen, niemand hätte uns bei Entscheidungen unterstützt, niemand hätte uns getröstet, als wir traurig waren. Das ist eine schreckliche Vorstellung. Es ist sehr wichtig, anderen zu helfen. Man sollte immer ein aufmerksames Auge haben, damit man sieht, wer Hilfe braucht. Wir können auch eine Art „Vorbild" für andere sein. Wenn sie spüren, wie gut es ist, Hilfe zu empfangen, werden sie anderen auch helfen. Vielleicht bekommen wir eines Tages diese Hilfe sogar auf irgendeinem Weg zurück. Deshalb ist, was am meisten zählt, dass die Hilfe von Herzen kommen soll, dass man jemandem hilft, weil man sich um den anderen kümmert, weil man das Beste für ihn möchte. Dann wird es für beide Seiten ein gutes Gefühl sein.

Adam Krutzler

Welche Gaben habe ich empfangen?

Jeder hat Gaben von Gott empfangen. Sie alle – und ebenso auch ich. Also habe ich auch ganz persönlich darüber nachgedacht, welche Gaben ich empfangen habe.

Eigentlich bin ich nicht selbst darauf gekommen, welche das sind, sondern meine Freunde und Bekannten. Meine Freundin sagt, dass ich Sprachen sehr leicht lerne. Meine Eltern sagen, dass ich sehr kreativ, schlau und einzigartig bin. Aber was ich am besten finde, hat mir mein Religionslehrer gesagt: Der Holger sagte, dass ich die meiste Lebenserfahrung in der Klasse habe. Wenn ich darüber nachdenke, wie viel Erfahrung ich habe, komme ich darauf, dass ich mit dieser Gabe vielen, die mit mir gleich alt sind, sehr viel helfen kann. Anderen helfen können. Natürlich hat diese Gabe jeder empfangen, aber es zeigt sich jeweils unterschiedlich. Was heißt das? Das heißt, dass jeder in etwas anderem helfen kann. Ich kann zum Beispiel beim Schwimmen lernen helfen. Vielleicht kann das nicht jeder, aber Sie können dafür etwas anderes besser als ich.

Dazu eine kleine Geschichte:

Es war einmal ein einfacher kleiner Mann, der unverhofft gestorben ist und vor den göttlichen Richter kam. Er hatte Angst, weil er in seinem Leben nicht außergewöhnlich viel Gutes getan hat. Vor ihm waren jedoch noch andere Verstorbene an der Reihe und der kleine Mann beobachtete aufmerksam, was vor ihm vor sich ging. Jesus blätterte in einem dicken Buch, in dem verzeichnet war, was die Menschen anderen Menschen Gutes getan haben. Er sagt zum Ersten: „Hier steht: Ich war hungrig und du hast mir zu essen gegeben. Bravo! Du darfst in den Himmel." Zum Zweiten sagt er: „Ich war im Gefängnis, und du hast mich besucht. Sehr schön! Du darfst auch in den Himmel." Da kam der kleine Mann ins Zittern, weil er nie Gefangene besucht hatte und nie in einem Hungergebiet war. Da kam er auch schon an die Reihe. Jesus sagt zu ihm: „Hier steht wirklich nicht viel. Aber ich war traurig und enttäuscht, und du hast mir einen Witz erzählt und mir ein Lachen geschenkt. Du darfst auch in den Himmel."

Die Geschichte zeigt uns: Es müssen nicht unbedingt große, eindrucksvolle, besondere Gaben sein. Es bedeutet schon viel, wenn wir im Rahmen unserer kleinen Möglichkeiten ein wenig Trost spenden, die Welt – vielleicht nur für einen Menschen – ein wenig besser machen.

Ich lade Sie ein, diesen Gedanken mitzunehmen – und auch die Frage: Welche Gaben haben Sie empfangen? Womit können Sie anderen Menschen helfen? Womit können wir ein wenig Licht in die Dunkelheit bringen?

Und wenn es Ihnen gehen sollte wie mir, dass Ihnen nicht gleich etwas einfällt, unterhalten Sie sich doch mit Ihnen nahestehenden Menschen, so wie ich es getan habe. Ich bin gewiss, jeder findet das eine oder andere, was er ins Miteinander als Gabe einbringen kann.

Ábel Czigány

Was uns Kain und Abel zu sagen haben

Gedankenwege vom Brudermord in Lebensfragen

Das Alte Testament macht schon zu Anfang mit einer blutigen Geschichte Aufwartung: Kain erschlägt seinen Bruder Abel, nachdem Gott Abels Opfer freundlich angesehen hatte. Wie ein Kaleidoskop wurde im Unterricht der 9c des Lyzeums diese Geschichte in verschiedene Farben und Facetten aufgegliedert. Dabei fiel der Blick auch auf Alltags- und Lebensfragen. Man nehme gerne auch die Bibel zur Hand: 1. Mose 4.

Problematische Kinder problematischer Eltern?

Eigentlich kennen wir die Geschichte von Kain und Abel als Konflikt zwischen den beiden Brüdern. Kain erschlägt Abel, da Gott Abels Opfer freundlicher annimmt.

Das biblische Zeugnis problematisiert diese Frage zwar nicht, aber sie steht doch im Raum – und die Bibel berichtet davon nur wenig vorher: Hat das, was zwischen Kain und Abel „nicht stimmt“ womöglich etwas mit ihrer Erziehung zu tun? Immerhin sind ihre Eltern, Adam und Eva, dafür bekannt, dass sie Gottes Willen nicht befolgten und dafür aus dem Paradies vertrieben wurden. Was soll, könnte man fragen, von solchen Eltern schon Gutes kommen?

Meiner Meinung nach benehmen sich alle Kinder wie die Eltern. Die Kinder sehen zu Hause, wie sich die Eltern verhalten – und machen das Gleiche. Bewusst oder unbewusst. Bei Kain und Abel wird das nicht anders gewesen sein. Bei ihnen kommt erschwerend hinzu, dass es noch keine anderen Menschen auf der Welt gab, sie also wirklich nur das Vorbild ihrer Eltern hatten. Das heißt: Die Sünde von Adam und Eva endet sichtbar nicht mit der Vertreibung aus dem Paradies, sondern setzt sich in der Sündhaftigkeit ihrer Kinder fort.

So sind seither die Menschen: Sie wollen wegen ihres Perfektionsbedürfnisses die Besten sein, sind aber als Sünder geboren.

Natürlich kann man nicht für alles die Eltern verantwortlich machen, da ab einem bestimmten Alter jeder selbst für seinen Charakter verantwortlich ist. Doch bestimmte Muster bleiben.

Schiwa Rad

Was macht der Neid mit uns?

Kain und Abel hatten Gott ein Opfer dargebracht, doch Gott hat nur das Opfer von Abel angeschaut – aus Gründen, die für den Moment nebensächlich sind. Kain ist daraufhin neidisch geworden und hat Abel getötet.

Wenn andere größeren Erfolg haben als wir, dann macht sich oft ein ungutes Gefühl in uns breit, das man gemeinhin Neid nennt. Es ist für Menschen oft schwer zu ertragen, wenn jemand anderer besser oder erfolgreicher ist. Wenn man neidisch ist, hat man böse Gedanken, die einen ständig beschäftigen. Der Neid ist in der Lage uns zu „besetzen“ und immerzu Schlechtes aus uns zu Tage zu fördern. Das passiert auch mit Kain.

Manche Menschen empfinden Neid, wenn sie mehr für etwas gearbeitet haben als die anderen, die dann aber erfolgreicher sind. Andere Menschen sind einfach so neidisch, auch wenn sie selbst nichts für einen möglichen Erfolg getan haben. Aber beide Formen von Neid – egal ob „legitim“ oder nicht – sind schlecht. Es gibt keinen guten

Neid. Man soll überhaupt nicht neidisch sein, auch wenn das vielleicht in manchen Ohren unmöglich klingt. Warum freuen wir uns nicht einfach über den Erfolg des anderen? Und warum probieren wir nicht einfach von dem Menschen zu lernen, der besser oder erfolgreicher ist als wir? Vielleicht ist mancher Misserfolg ja eine Möglichkeit zur Eigenmotivation, sich mehr Mühe zu geben – oder auch ein Hinweis zum Umdenken, dass man in einem anderen Bereich besser wäre? Und natürlich kann man nicht immer der Beste sein. Die anderen sind ja auch noch da.

Um Neid zu umgehen, ist es wichtig, dass man erkennt, dass man selbst etwas wert ist. Man muss sich nicht ständig mit anderen vergleichen und dann in ein Loch fallen, wenn man jemanden entdeckt, der irgendwas besser kann als man selbst.

Olivér Orbán

Wie opfern wir?

Man kann sich fragen, warum Gott einen Unterschied zwischen dem Opfer des Kain und dem des Abel gemacht hat. Er hätte auch sagen können: „Danke schön, das ist nett von euch beiden!“ Was bringt Gott dazu, so einen großen Unterschied zu machen. Es ist in der Bibel sicher nicht zufällig beschrieben, wie Kain und Abel die Opfer darbrachten: Abel hat nur das Beste vom Besten – das Fett der Tiere, die Erstlinge – als Opfer dargebracht. Darin steckt also viel Aufmerksamkeit. Man sieht, das Opfer ist ihm wichtig. Gott ist ihm wichtig. Von Kain hingegen wird nur berichtet, dass er von den Früchten gab – also irgendwas. Kain hat seiner Opferpflicht genüge getan – mehr nicht.

Deshalb gefällt Gott das Opfer Abels besser. Es geht Gott um die Haltung! Doch daraufhin wird Kain ungebührlich nervös und ärgerlich, dass er Abel getötet hat.

In der Tat: Wenn wir etwas nicht von ganzem Herzen geben, dann hat es keinen großen Wert. Wenn ich jemandem helfe, dann bemühe ich mich, dass ich mit ganzem Herzen bei der Sache bin. Sonst hat es für niemanden viel Sinn. Oder wenn ich lerne, dann muss ich mit allen Sinnen und ganzem Wollen bei der Sache sein. Denn wenn ich nur halbherzig lerne, bekomme ich eine schlechte Note – und habe überdies ein schlechtes Gefühl.

Bevor man etwas halbherzig macht, ist es besser darüber nachzudenken, ob man es nicht lieber gleich ganz lässt, denn meist hat niemand etwas davon. Und ehrlicher wäre es auch.

Zsigmond Róth

Nicht richten – Wie soll das gehen?

Gott versieht Kain nach dem Brudermord mit einem Mal. Manche interpretieren dieses Kainsmal so, als wolle Gott Kain stigmatisieren und ihn öffentlich als Mörder bloßstellen. Tatsächlich jedoch dient das Mal als Schutzzeichen: Gott macht klar, dass das weitere Vorgehen bei ihm liegt. Er wird Gericht halten. Und eben nicht der Mensch. Kein Mensch muss an Kain Vergeltung üben. Das Miteinander kann ohne Rachegedanken weitergehen, wenn – ja, wenn – die Menschen diese Angelegenheit bei Gott in guten Händen wissen.

So weit die Theorie. In der Praxis ist es jedoch oft sehr schwer, nicht zu richten. Wo fängt das „Richten“ an? Und wo hört die einfache „Einschätzung der Situation“ auf? Letztere ist ja durchaus notwendig und sinnvoll. Während der Mensch sein Leben lebt, beobachtet er zwangsläufig immer wieder das Verhalten seiner Mitmenschen – und er verhält sich dazu. Das ist notwendig, damit er sich und sein Verhalten im Verhältnis zu den anderen einschätzen und immer wieder nachjustieren kann. Manches Verhalten erscheint ihm nachahmenswert, und er nimmt sich ein gutes Beispiel daran. Anderes Verhalten wirkt abschreckend – und er spürt: „So will ich selbst nie denken, reden oder handeln. Dieses oder jenes Erlebnis möge mich an mein Abkommen mit mir selbst erinnern, wenn ich einst in die Versuchung komme, in ähnliches Fahrwasser zu geraten.“

Manche sagen: „Gott liebt den Sünder, aber hasst die Sünde.“ Will heißen: Die Verurteilung eines Verhaltens und die Verurteilung eines Menschen sind nicht dasselbe, wenngleich zu verurteilendes Verhalten sich auch auf denjenigen auswirkt, der es begangen hat. Das gilt zum Beispiel dann, wenn der „Täter“ keine Reue zeigt, sich nicht ändert und sich falsches

Verhalten mehrfach wiederholt. Die Mitmenschen rechnen dann auch künftig leichter mit Fehlverhalten, es kommt zu wie auch immer gearteten Sanktionen, zu mehr Distanz, und früher zugestandenes Vertrauen geht verloren. Und schon kann der Eindruck entstehen, dass Menschen hier letztlich doch in irgendeiner Form richten.

„Nicht richten" bedeutet nicht, dass man falsches Verhalten nicht auch als falsch benennen dürfte. „Nicht richten" bedeutet nicht, dass man alles gut findet. Das wäre ein zu einfacher Weg. Einfach wegschauen. Es wäre aber dem Mitmenschen gegenüber, der sich gerade in eine Sackgasse des Fehlverhaltens manövriert, nicht fair – wie sehr bedarf er doch gerade einer solchen Rückmeldung! – und letztlich ihm gegenüber eine mangelnde Übung an Nächstenliebe. Meines Erachtens soll uns die Botschaft des Kainsmals auch über die Zeiten vor der Überheblichkeit schützen, dass wir nur allzu fest der Meinung wären, wir hätten die Vollmacht zu richten und wüssten schon, wie das Urteil vor Gottes Richterstuhl aussehen wird. Davor, dass wir nicht mehr in Gott, sondern in uns das Maß aller Dinge suchen. Das Kainsmal lädt ein, vor Gott demütig zu bleiben, indessen aber in der Welt den wachen und kritischen Blick nicht aufzugeben.

Holger Manke

Das Ersatzkind

Nachdem Abel von seinem Bruder Kain erschlagen wurde, bekamen Adam und Eva ein drittes Kind – ein „Ersatzkind". Set heißt dieses Kind – und sein Name bedeutet nichts anderes als „Ersatz". Das Kind lebt mit diesem Namen also jeden Tag in dem Bewusstsein, dass es sein Leben dem Brudermord und damit einer Schuldhandlung – noch dazu der seines Bruders – verdankt. Über Set wissen wir aus der Bibel nicht viel mehr als seine Existenz. Wir wissen nicht, wie viel Liebe seine Eltern Set geschenkt haben. Wir wissen nicht, wie sehr ihn die Geschichte seiner Familie und seine eigene Geschichte belastet haben. Wir wissen nicht, wie das Verhältnis zu seinen Eltern und zu seinem Bruder war. Fühlte er sich gleichwertig? Wir können nur mutmaßen.

Doch das ist sicher zulässig, denn auch nach Set gibt es zahllose Menschen in seiner Situation. Wenn Eltern Kinder verlieren – durch Krankheit, Kindstod, Krieg oder aus anderen Gründen –, dann schenken sie manchmal einem weiteren Kind das Leben, das in die entstandene Lücke treten soll. Die Frage war und bleibt: Wird ein solches Ersatzkind für seine Persönlichkeit geliebt oder wird er als Ersatz für das verlorene Kind geliebt? Auch wenn Set den Brudermord nicht miterlebt hat, mag seine Vorgeschichte Wunden auf der Seele hinterlassen haben. Freilich hatten sicher auch Kain und Abel manche Wunde von Kindheit an – und auch heute haben das viele Menschen. Es bleibt zu fragen, wie auch trotz nicht einfacher Vorgeschichte die persönliche Lebensgeschichte so gut wie möglich geprägt und geschrieben werden kann.

Blanka Nyerges

Mein Bibelwort

Teil 24

„Ich will ihnen einerlei Sinn und einerlei Wandel geben, dass sie mich fürchten ihr Leben lang, auf dass es ihnen wohlgehe und ihren Kindern nach ihnen."
Jeremia 32,39

Dies war unser Trauspruch, der auf der Hochzeitseinladung stand und der der Predigt zu unserer Trauung zugrunde lag. Das ist mehr als zwölf Jahre her, doch wir haben das Gefühl, dass dieses Wort uns auch heute noch viel zu sagen hat.

Uns ist wichtig, dass in diesem Bibelwort das Miteinander, das Gemeinsame betont wird. Dass man darauf achten muss, was verbindet,

und nicht darauf, was trennt. Auf einem gemeinsamen Weg unterwegs sein – „einerlei Wandel haben" – ist nur möglich, wenn unsere Gedanken und Zielvorstellungen eins werden, wenn das Herz im gleichen Takt schlägt. Dieses Bibelwort spricht vom Leben wie von einer Pilgerreise, auf der das Herz die Kraft gibt und der bevorstehende Weg das Ziel, die Aufgabe erhellt.

Bis heute klingt ein Gedanke aus unserer Traupredigt nach: „Zwei Herzen und zwei Wege zu vereinen, das kann nur Er!" Diese Einheit ist keine Aufgabe, sondern Geschenk Gottes. Weder das Herz – und mit ihm das, was im Bibelwort als „einerlei Sinn" beschrieben ist, noch der Weg ist von uns selbst gemacht. Und wir haben es in den letzten Jahren wirklich so erlebt, dass Gott unter uns wirkt. Er wirkt es, dass wir aufeinander eingestimmt sind. Im Bibelwort ist von Gott gesagt: „Ich will geben" – in der Gegenwartsform! Wir erleben, dass Gott stets präsent ist und immer wieder, fortwährend an uns handelt.

Einerlei Sinn und einerlei Wandel sind kein Selbstzweck, sondern führen dazu, dass es uns gut geht und dass wir ein Leben führen können, das davon geprägt ist, dass wir zu Gott gehören. Denn das zwischenmenschliche Miteinander und das Miteinander mit Gott hängen zusammen. Gott will uns nicht nur gemeinsame Gedanken und Ziele geben, sondern er möchte, dass sich unser Wollen in sein Wollen einschmiegt und dass unser und sein Wollen ebenfalls eins werden.

Den letzten Teil des Bibelwortes, den Verweis auf die Kinder, hatten wir bei der Hochzeitseinladung noch weggelassen. Doch seither haben wir erfahren dürfen, dass der Segen, der uns bei unserer Trauung zuteil wurde, auch auf unsere drei Kinder weiterwirkt. Wir glauben, dass dieses Bibelwort zu unserer ganzen Familie spricht und von unserer ganzen Familie handelt. Mehr noch: Wir sind gewiss, dass es eine Wegweisung und eine Verheißung in sich birgt, die in jedem menschlichen Miteinander Wirklichkeit werden kann. Deshalb ist dieses Bibelwort nicht nur unser beider Bibelwort.

Mariann Szlavkovszky-Tóth und Károly Tóth

„Wo dein Schatz ist, da ist auch dein Herz."
Matthäus 6,21

Es gibt Bibelworte im Leben, die wir selbst wählen, und es gibt andere, die wir bekommen, die uns finden und die uns so ansprechen. Wir haben die Taufsprüche unserer Kinder selbst ausgewählt, und auch für unsere Trauung haben wir lange in der Bibel geblättert, um unser erstes gemeinsames Bibelwort zu finden: „Einer trage des anderen Last, so werdet ihr das Gesetz Christi erfüllen." (Galater 6,2)

Unsere Hochzeit war, wie man so schön sagt, „self-made". Wir haben nicht nur das Bibelwort selbst ausgewählt, sondern auch die Einladungskarten selbst entworfen. Mehr noch: Die Stühle für die Trauung haben wir weiß gestrichen. Sie werden zu unserer Freude noch heute von Hochzeitspaaren in unserer Kirche genutzt. Was wir selbst nicht bewältigen konnten, übernahmen Freunde und Bekannte. So fand sich herrlicher Blumenschmuck in der Kirche, so hatten wir einen stimmungsvollen Empfang im damaligen Gemeindesaal mit feinen Häppchen – und die damalige Jugendgruppe hatte sich um die Dekoration gekümmert. Dieses wunderbare Miteinander und die uns entgegenströmende Herzlichkeit kommt uns auch in den Sinn, wenn wir über unser Bibelwort nachdenken.

Unser liebstes Bibelwort haben jedoch nicht wir gewählt, sondern wir haben es als „Hochzeitsgeschenk" bekommen – wir und die vielen tausend Besucher des Kirchentags 2011, denn

das Motto lautete: „Wo dein Schatz ist, da ist auch dein Herz.“ (Matthäus 6,21)

Uns ist die Zugehörigkeit zu einer Gemeinschaft wichtig, so fuhren wir mit einem Bus mit Gemeindegliedern auf Flitterwochen. Zwei Tage nach unserer Eheschließung fuhren wir zum 33. Kirchentag nach Dresden. Wir hatten als Gastgeber ein junges Paar, denen die Idee gefiel, nach der Hochzeit als erstes einen Kirchentag zu besuchen. Die Abendandacht mit dem Namen „Lichtermeer“ am Elbufer, bei der mehr als hunderttausend Menschen eine Kerze in der Hand hielten und gemeinsam beteten, werden wir ein Leben lang nicht vergessen.

Inzwischen sind acht Jahre vergangen, unsere Kinder wurden geboren – und „unser Bibelwort“ ist uns wieder begegnet. Liebe Freunde hatten uns auch früher schon zu einem Wochenende für Ehepaare eingeladen, an dem wir auch in diesem Frühjahr wieder teilnehmen konnten. Die Bewegung „Házas Hétvége“ hat die Vertiefung der Ehe und die Stärkung der Verbindung der Ehepartner untereinander und mit Gott zum Ziel.

Wir waren sehr überrascht und noch mehr berührt, als am ersten Wochenende bei der Schlussandacht über dieses Bibelwort gepredigt wurde. Wir haben es als Wunder erlebt, dass Gott dieselbe Botschaft, die er über den Anfang unserer Ehe gestellt hatte, uns nun auch bei diesem Wochenende als Bekräftigung für unsere Ehe zuspricht.

Diese Worte Jesu finden sich in der Bergpredigt in jenem Teil, der vom wahren Schatz handelt: „Ihr sollt euch nicht Schätze sammeln auf Erden, wo Motten und Rost sie fressen und wo Diebe einbrechen und stehlen. Sammelt euch aber Schätze im Himmel, wo weder Motten noch Rost sie fressen und wo Diebe nicht einbrechen und stehlen. Denn wo dein Schatz ist, da ist auch dein Herz.“

Dieses Bibelwort erinnert uns immer wieder an den Anfang unseres gemeinsamen Lebens. Es ist nicht nur in der Seele, sondern es ist bei uns zu Hause auch physisch gegenwärtig: Auf unseren Fotos vom Dresdener Kirchentag, auf dem Schlüsselanhänger, den wir oft vor Augen haben, auf einem Kirchentagsschal und auf T-Shirts, die wir gerne tragen.

Gabriella Biczóné Pityer und Balázs Biczó

„Seid in herzlicher Liebe miteinander verbunden, gegenseitige Achtung soll euer Zusammenleben bestimmen. Seid fröhlich in der Hoffnung darauf, dass Gott seine Zusagen erfüllt. Bleibt standhaft, wenn ihr verfolgt werdet. Und lasst euch durch nichts vom Gebet abbringen.“
Römer 12,10+12

Die Vorbereitungen für die Hochzeit waren schon auf Hochtouren im Gange, das Hochzeitskleid im Entstehen, die Location reserviert, das „Save the date“-Video verschickt und die Musik organisiert. Viele große und kleine Details und Entscheidungen zu unserer Traumhochzeit am 1. Juli 2017 bestimmten schon den Winter zuvor. Was noch fehlte, war ein Trauspruch, der für uns beide passte und der unsere Wünsche, Hoffnungen und Erwartungen an unsere Ehe, unser Zusammensein, unsere Partnerschaft widerspiegelte. Naturgemäß sollte das Wort „Liebe“ bei so einem Anlass Teil des Bibelwortes sein.

„Seid in herzlicher Liebe miteinander verbunden, gegenseitige Achtung soll euer Zusammenleben bestimmen.“ (Römer 12,10)

„Seid fröhlich in der Hoffnung darauf, dass Gott seine Zusagen erfüllt. Bleibt standhaft, wenn ihr verfolgt werdet. Und lasst euch durch nichts vom Gebet abbringen.“ (Römer 12,12, Hoffnung für alle)

Da war es auf einmal. Zwei Verse die genau gepasst haben. Wie genau uns diese Worte gefunden haben – beziehungsweise umgekehrt –, ist uns nicht mehr eingefallen. Doch das ist ja auch nicht die entscheidende Frage. Viel wichtiger ist die Tatsache, dass so viel von dem, was in unseren Wünschen und Gedanken rund um die Hochzeit im Kopf war, bereits im Römerbrief festgehalten wurde.

Gerade der erste Teil bringt eine für uns wichtige Seite der Liebe zum Ausdruck: die gegenseitige Achtung. Für uns bedeutet das nicht eine distanzierte Haltung der Hochachtung dem anderen gegenüber, sondern die Achtung ist ein sehr vertrautes Wertschätzen des Anderen mit seinen Ecken und Kanten. Die Persönlichkeit des Anderen so wertzuschätzen, wie sie ist, und nicht die Ehe als lebenslanges Umerziehungslager in die gewünschte Richtung zu sehen. Achtung bedeutet die Meinungen und Ansichten des anderen nicht nur zu hören, sondern auch die Beweggründe dahinter zu erforschen und vom anderen zu erfahren.

Der zweite Teil beschäftigt sich mit der Hoffnung, mit den Wünschen und den Träumen. Die Hoffnung auf Dinge, die nicht in der eigenen Hand liegen, die nicht geplant, in einer To-Do-Liste eingetragen, durchgeführt und abgehakt werden können. Hoffnungen, die einer Zusage Gottes bedürfen, um nicht verworfen zu werden. Dabei soll gerade auch das Gebet, der persönliche Austausch mit Gott helfen.

Eine dieser Hoffnungen hat sich heuer im Sommer durch die Geburt unserer wundervollen Tochter Flora erfüllt. Wir sind schon sehr gespannt, womit uns die nächsten gemeinsamen Jahre erwarten und welche Bedeutung unser Trauspruch in zehn Jahren für uns haben wird.

Veronika Höfer-Abosi und Stefan Höfer

Von der Feindesliebe

Diese Aufforderung Jesu zur Feindesliebe, ist wohl eine der schwierigsten überhaupt. Wenn uns Jesus etwas lehrt, haben wir meistens das Gefühl, dass die Sanftmut des Menschen leicht erwidert wird. Als wolle er uns gewissermaßen eine Gegenseitigkeit zusichern: Wenn man jemandem etwas Gutes tut, wird man selbst etwas Gutes erfahren. Aber wie kann der Mensch auch dann Gutes tun, wenn er sich keine Gegenleistung, keinen schnellen Profit erhoffen kann?

Es ist nicht von ungefähr, dass viele von uns diese Sätze Jesu sogar zitieren könnten, von der praktischen Umsetzung in unserem alltäglichen Leben hingegen lieber schweigen würden, und wenn wir über unser Tun nachdenken, uns nicht unbedingt allzu viele Beispiele an Feindesliebe einfallen. Wir versuchen, unser Leben ehrlich zu führen, ein gutes Verhältnis mit unseren Familienmitgliedern, Arbeitskollegen und Freunden zu pflegen und sind vielleicht sogar stolz darauf, wie oft wir gut mit ihnen umgehen können, obwohl uns das manchmal gar nicht so leicht fällt. Aber mit unseren Feinden? Mit denen, die uns Böses wollen? Mit ihnen konfrontieren wir uns ungern. Oft erscheint es uns als die beste Lösung, ihnen aus dem Weg zu gehen. Es ist besser, den – angeblichen – Frieden zu bewahren. Jesus ist provokativ. Und an dieser Bibelstelle können wir

auch – wieder einmal – erkennen, dass die Menschen zur Zeit Jesu gar nicht anders waren als wir heutzutage. Wahrscheinlich haben sie auch ähnlich gedacht, wie wir – auch diejenigen, die unmittelbar in seiner Nähe gelebt haben: „Meinen Freunden und Verwandten versuche ich, Gutes zu tun, nehme sogar das eine oder andere Opfer auf mich. Aber denjenigen, der mir schadet, den versuche ich zu meiden oder ihm gar zurückzuzahlen, was er mir angetan hat." Dieses Gefühl ist uns wohlbekannt. Aber Jesus ist provokativ, er möchte ausgerechnet in dieser Einstellung eine Änderung von uns.

Wir fragen uns zu Recht: Warum? Warum gibt er sich nicht damit zufrieden, was wir aus eigener Kraft schaffen können, wozu wir selber in der Lage sind? Wieso erwartet er von uns das Unmögliche, das Unerfüllbare, bei dessen Versuch wir wahrscheinlich sowieso scheitern würden? Er kennt doch unsere Seele am besten, und er weiß ganz genau, was für eine unvorstellbare Aufgabe das ist, dass wir denjenigen mit Liebe begegnen, die uns hassen. Und das nicht nur gespielt, sondern vom ganzen Herzen.

Damit wir diese Aufforderungen Jesu an seine Jünger verstehen können, ist es sinnvoll, ihn zu betrachten. Jesus lebte auch in einem Umfeld, in dem ihn viele mit Liebe umgeben haben. Einige sicher ganz ehrlich, andere vielleicht aus Berechnung – aber sie waren an seiner Seite, haben ihm zugehört, haben auf ihn geschaut, haben ihm geholfen. Doch von Anfang an, seit seinen ersten Offenbarungen und Handlungen nahm auch die Anzahl derer zu, die in Jesus einen Feind gesehen haben und die versucht haben, ihn zum Schweigen zu bringen. Jesus hat genau gewusst, wie es ist, unter Freunden und unter Feinden zu sein. In Konfrontationssituationen hat er sich nicht versteckt, obwohl er eine offene Konfrontation sehr selten zugelassen hat. Aber er hat so geredet und gehandelt, dass nie der momentane Vorteil ausschlaggebend und wichtig war. Es gab Situationen, da ließ er schweigend Dinge über sich ergehen, und es gab andere, in denen er seine Stimme erhoben hatte. Das hing immer davon ab, was für das Erreichen seines eigentlichen Zieles angebracht war. Seine Berufung war es, den Menschen Gottes Erlösung näher zu bringen, ihnen verständlich zu machen, dass Gott ihnen nahe ist, bei ihnen ist und ihnen hilft. Demnach hat er – egal, mit wem er gesprochen hat, mit Fischern, Zöllnern, Pharisäern oder Priestern – so geredet, wie es gerade zielführend war. Wir Menschen entscheiden und reden meistens, wie es für uns in der aktuellen Situation als richtig erscheint. Wenn wir aber unseren Blick auf Jesus richten, sehen wir, dass er die aktuelle Situation als einen Moment angesehen hat, der ein Mittel seiner Berufung ist.

Jesus hat den Menschen die Feindesliebe gelehrt, aber das hat er nicht nur durch Worte getan. So eine Belehrung würde ja leer klingen, unglaubwürdig erscheinen, wäre sie nicht von entsprechenden Handlungen begleitet – sogar in den schärfsten Situationen. Als Jesus am Kreuz unter schwersten Leiden für diejenigen beten konnte, die ihn aus Hass und Neid in den Tod geschickt haben, hat er für alle ein erschütternd authentisches Beispiel gegeben und vorgelebt. So

wurde auch diese Lehre glaubhaft und verständlich, dass wir nicht nur diejenigen lieben sollten, die uns Gutes tun, sondern auch die, die uns Schlechtes zugefügt haben. Er sagt: „Denn auch die Sünder lieben, die ihnen Liebe erweisen." Das heißt: Diejenigen, die Gottes Liebe und Erlösung nicht kennen, sind nur bis zu diesem Grad fähig, Liebe zu üben. Seine Jünger aber, unter ihnen auch wir, haben eine Aufgabe darüber hinaus, da wir aus Gottes Liebe viel mehr erfahren konnten und können.

So wird der Gehorsam Jesus gegenüber und die Nachfolge Jesu zu einem unzertrennlichen Ganzen, zur Lebensweise der Jünger. Wir hören seine Worte, verstehen und beherzigen sie. Gleichzeitig folgen wir auch seinen Beispielen, damit Theorie und Praxis gänzlich vereint werden.

Ich weiß, dass diese Aufgabe trotz allem so eine schwierige Aufgabe ist, dass wir in den meisten Fällen schnell versagen. Und gerade deshalb möchte ich Ihnen auch die Botschaft verkünden, dass diese Erwartung trotzdem nicht irreal ist. Jesus verlangte von seinen Nachfolgern keine unmachbaren, keine unmöglichen Dinge. Denn die schwierige Aufgabe der Feindesliebe ist unumgänglich. Jesus lässt uns keine Option, es ist keine Möglichkeit, die wir wahrnehmen können oder auch nicht, sondern er fordert seine Nachfolger dazu auf. Wir müssen nicht nur den Menschen mit Liebe begegnen, die uns selbst mit Liebe begegnen, als Nachfolger Christi müssen wir überdies auch diejenigen lieben, die uns Schlechtes zufügen.

Gut, dass wir über das Beispiel Jesu hinaus weitere Hilfestellungen finden können. Anselm Grün, ein deutscher Benediktinerpater, beschreibt in einem seiner Bücher, dass er die Ansicht hat, dass die Feindseligkeit immer aus irgendeiner Projektion entsteht: Jemand projiziert etwas auf mich, was er an seiner eigenen Person nicht annehmen kann. Aber es liegt an mir, wie ich damit umgehe: Gehe ich auf das Spiel ein und kämpfe gegen den Feind, oder durchschaue ich diese Projektion, grenze mich davon ab, und sehe im „Feind" den bekümmerten Menschen, der Hilfe benötigt, der seine Ängste auf mich projiziert? Anselm Grün bekennt sich ganz klar zur Perspektive der Liebe, die im Feind den Menschen sieht, der sich nach Liebe sehnt.

Versuchen wir doch auch, schwierigen Situationen in unserem Leben auf diese Weise entgegenzutreten. In unserer Umgebung wird es immer solche Menschen geben, mit denen es unangenehm ist, zusammen zu sein, bei denen wir spüren, dass sie gegen uns sprechen oder gegen uns sind. Versuchen wir doch, in ihnen die Menschen zu erkennen, die sich nach Liebe sehnen, die vielleicht seit langem die gewünschte Rücksicht und Zuneigung nicht erfahren haben. Derjenige, der uns verletzt, und uns beispielsweise jähzornig wegschickt, könnte – paradoxerweise – eben wünschen, nicht alleine zu bleiben, aber er benimmt sich aus Angst vor dem Alleinesein feindlich uns gegenüber. Da ist es überhaupt nicht einfach, auf Wut nicht mit Wut zu reagieren. Es kann eine Hilfestellung sein, wenn wir uns in so einem kritischen Moment dessen bewusst sind, dass der Andere nicht aus purer Bosheit, sondern aus Angst verletzend handelt. Und wenn wir das erkennen, dann sehen wir in ihm den Menschen, der Liebe benötigt.

So können wir uns Jesu Aufforderung zur Feindesliebe nähern. So hat Jesus am Kreuz in den Menschen, die ihn hasserfüllt in den Tod schickten, die Menschen erkannt, die sich nach Gottes Liebe unendlich sehnten und deshalb hilflos und schwach waren, und betete für Gottes Vergebung.

Wir dürfen aber auch nicht vergessen, dass manchmal wir diejenigen sind, die anderen gegenüber feindlich auftreten. Aus uns entstammt die Wut, die jegliche Kommunikation, Liebe oder Gemeinschaft erschwert, vielleicht sogar unmöglich macht. Wenn wir das erkennen, sehen wir doch uns selber auch in unserem verbitterten Zustand, in dem wir Liebe brauchen – und erinnern wir uns an folgende zwei Gedanken:

Erstens: Gott liebt uns, wie wir sind. Das heißt, er liebt uns auch dann, wenn wir so, gerade in diesem Zustand sind. Er stillt unseren seelischen Hunger nach Liebe, in dem er sich für uns gibt – und das ist das größte Geschenk.

Zweitens: Auf Jesu Worte sind auch heute viele Jünger unterwegs. Auch in Sopron/Ödenburg, auch in unserer Gemeinde gibt es viele, die auch diese Aufforderung ernst nehmen und auf der Suche nach vielleicht feindlich erscheinenden, aber sich nach Liebe sehnenden Menschen – also nach uns – sind, und die mit ihrer Liebe heilen können. Das ist auch ein riesengroßes Geschenk. Nehmen wir es an?

András Pelikán

Rückblick auf den „Musikalischen Advent“

Eine Bildreportage

„Wieder ist ein Jahr vergangen“: Olivér Orbán und die Jugendgruppe mit András Pelikán am Klavier eröffnen den Musikalischen Advent.

„Mennyből az angyal“: Réka Gyenge

Luca Horváth und die Kindergruppe mit Márti Gabnai

„Ich steh an deiner Krippen hier“ sang unser Gemeindechor.

„Hark! The Herald Angels Sing“:
Richard von Fuchs und Zsombor Körmendy

„Das Weihnachtslied vom Eselchen“ in Szene gesetzt von Andrea Kincső Baptsán, Erzsébet Ghiczy und Zsombor Körmendy

„Es ist ein Ros entsprungen“ singen die deutschen Konfirmanden

… am Klavier begleitet von Márta Farsang

Anna Soós spielt Händel.*

András Winkler mit „eigenen und fremden“ Gedichten

„The First Noel“: Boróka Varga

Eszter Korényi und Fáti Nagy besingen die „Weiße Weihnacht“.

Gabica Varga spielt Vivaldi.

„Nun komm, der Heiden Heiland“: Dávid Bódis

Robert Wild repräsentiert die Ödenburger Mundart.

„Letzte Weihnacht“ mit Botond Hegedüs und Zsombor Körmendy

Oskar Aizenpreisz und Holger Manke mit einem Streifzug durch schwedische, dänische und französische Weihnachtsklänge

Die Jugendgruppe sorgt für das Finale des Abends.

*Fotos: Gyöngyi Kovács, außer * Tamás Füzi*

Intézményeink életéből

„Hunyadi-modell”

2019. november 5-én országos szakmai napon vettünk részt Vargáné Rimóczi Gyöngyi támogató-segítő tantárgygondozó meghívására előadóként az evangélikus intézmények óvodapedagógusainak, tanítóinak és segítő-támogató munkatársainak az Evangélikus Pedagógiai Intézetben (EPSZTI), melynek témája az óvoda-iskola átmenet volt. Ezen az alkalmon a „Hunyadi-modellt” mutattuk be.

Tavaly kollégáimmal részt vettem egy óvoda - iskola megoldáskereső fórumon. A Pedagógiai Szakszolgálat, a Soproni Egyetem Benedek Elek Óvóképző Pedagógiai Kara, illetve a város és annak vonzáskörzetéhez tartozó óvodák, iskolák pedagógusai hoztak létre egy mindenki által elfogadott iskolaérettségi kritériumrendszert. Ekkor kezdtük el intézményünkön belül az óvodánk és iskolánk közötti átmenet megkönnyítésére szolgáló pedagógiai jógyakorlatokat összegyűjteni. Az általunk összeállított program mintául szolgált a városi és környékbeli intézményeknek. Több fórumon mutattuk már be a „Hunyadi-modellt”, melynek legutóbbi állomása az EPSZTI volt Budapesten. A program résztvevője Grieszler Zita óvodapedagógus, Schöll Krisztina tanítónő, valamint Németh Gábor Gergely alsós szakmai igazgatóhelyettes, illetve jómagam, mint fejlesztő pedagógus. Törekszünk arra, hogy az evangélikus fenntartású intézmények azonos szemlélettel rendelkezzenek, igyekszünk hasonlóan megszervezni a cselekvési lehetőségeket – az egyéni különbségek figyelembe vételével – melyek lényegében biztosítják az óvoda-iskola átmenetet. Nyitottak vagyunk egymás felé, kialakult az egymás munkáján alapuló kölcsönös partneri viszony. Sok közös programot biztosítunk intézményeink között, és ami a legfontosabb, hogy tudunk együtt dolgozni.

A „Hunyadi-modell” egy nagyon komplex, empátián nyugvó program, amely egy innovatív team szoros együttműködésén alapul, melynek fontos vezérfonala a prevenció, az egyéni különbségek figyelembevétele.

Horváthné Pál Adrienn,
fejlesztőpedagógus

Könyvtárunk éjszakája

Iskolánkban a Könyvtárunk éjszakája programot immáron hetedik alkalommal rendezték meg. Az intézményünkben több helyre kikerült a hívogató plakát, mely rendkívül érdekes és szórakoztató programokat ígért alsós és felsős diákjaink számára.

Az idei témánk a Fertő és környéke volt. Az este programjai Ábrahám Zsuzsanna és Nagy Márta A Fertő kincse című regénye köré épültek. Író-olvasó találkozó keretében beszéltek a szerzők a regény keletkezéséről. Nagy érdeklődéssel hallgattuk őket. A rendezvényt Móritz Adrienn tanárnő kezdte meg, úgy, hogy egy izgalmas részletet olvasott fel a regényből, felkeltve a hallgatóság érdeklődését.

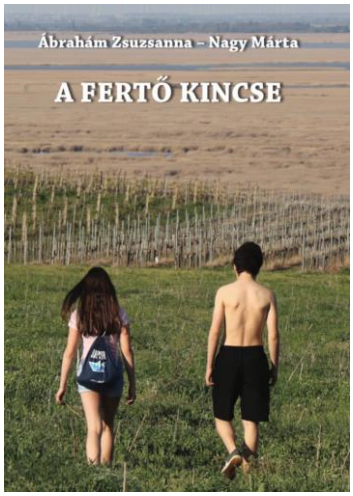

Az éjszakán a regény egyes fejezeteit dolgoztuk fel az írónők és a pedagógusok segítségével több állomás helyszínein. A tanulóink a következő állomásokon vehettek részt:

1. Kártyafestés: Károlyiné Magyar Ildikó vezetése alatt gyönyörű kártyákat festhettek, rajzolhattak a résztvevők.

2. A könyv írói összeállítottak egy kvízt, melylyel a tanulók még jobban megismerkedhettek a Fertő-parttal. Egy-egy nehéz kérdésnél a gyerekek Hegedüsné Kendeh Tündéhez fordulhattak.

3. Átkelés a lápos Fertőn: A könyvben szereplő jóságos boszorkány (Annabella) segítségével keltek át lurkóink fakorongok segítségével a tavon.

4. A bátor ifjak, ha sikeresek átjutottak a lápos Fertőn, akkor a következő állomáson színes papírból ugró békát hajtogathattak Haragó Tímea segítségével.

5. A gyermekek az est témájához kapcsolódó könyveket kereshettek meg a polcon, melyekből érdekes ismereteket jegyezhettek le. A feladatok

sikeres megoldásának végrehajtásában iskolánk egyik könyvtárosa, Kuslits Ildikó segítette a tanulóinkat.

6. A következő teremben egy varázsládika várta a látogatókat, melyből csukott szemmel kellett húzniuk, meg kellett mondaniuk a tárgy nevét és ki kellett találniuk, hogy milyen módon bírhat mágikus erővel az adott tárgy. A varázsládikában az alábbi tárgyak szerepeltek: répa, cirokseprű, gólya, talizmán stb. A megmérettetésben még a legkisebbek is részt vettek, hiszen egy 2 éves kisfiú is húzott a ládából.

7. Betűzanza, fotópuzzle: A diákjaink választhattak, hogy fotót vagy szavakat szeretnének kirakni. A fotót mini fotó segítségével rakhatták ki puzzledarabkákból, a szavakat pedig különféle betűtípusú szótagokból. Ebben a feladatban új szavakkal is megismerkedhettek a résztvevők, mint például a gilicével vagy az alkimistával. A diákokat Szabó Márta és Móritz Adrienn bíztatták és segítették ennél az állomásnál.

A látogatók egy-egy állomás sikeres teljesítésekor befőttes üvegükbe kaptak egy-egy jutalomtárgyat (varázskő, levél stb.) és egészséges finomságokat is a Diákönkormányzat jóvoltából. Az állomások mellett, hogy a diákok és szüleik jobban megismerkedjenek a regénnyel, folyamatos felolvasáson is részt vehettek, ahol elrepülhettek a Fertő-parti települések csodás helyszínére. A családokat Pécz Ágota, Tóth-Grobits Zsuzsa és Gergely Zsuzsanna kalauzolta a szebbnél szebb tájakra.

Az est színvonalát a két írónő is emelte, Ábrahám Zsuzsanna (boszorkánynak öltözve) és Nagy Márta, akik folyamatosan meséltek kalandos és érdekes történetükről és dedikálták az érdeklődők könyveit. A könyvet már többször elolvastam, izgalmas és lerakhatatlan, Lina és Olivér segítségével még jobban megismerhettem és tájékozódhattam a Fertő-part településein. Annyira beleéltem magam, hogy szinte én is ott voltam velük, és a regény végéig együtt izgultam a két tini sorsáért. Érdemes elolvasni ezt a regényt!

Aki kedvet kapott rá, a közösségi oldalon keresse meg A Fertő kincse című oldalt. Ezen az oldalon kedvezményesen meg lehet vásárolni a könyvet az íróktól, sőt a kérdéseiteket is feltehetitek nekik. Olvasásra fel! Jó olvasást kívánok a könyvhöz!

Fodróczy-Ávár Andrea

Szeretettel ajánljuk intézményünk web- és facebook oldalát, a www.hunyadi.sopron.hu és a facebook.com/hunyadi.sopron/ címeken, amelyeken további cikkek, beszámolók olvashatók óvodánk és iskolánk életéből!

„Segítsünk másokon! Mert a mások is mi vagyunk” (Luther)

A szociális munka napján, amely az Országgyűlés 2016. decemberi döntésével ágazati ünnepnap lett, és amelyet minden évben november 12-én tartunk, ráirányítjuk a figyelmet azokra a kollégákra, akik az év minden napján segítik, ápolják, gondozzák rászoruló embertársainkat. Ebből az alkalomból 2019. november 13-án ünnepi rendezvényt szerveztünk gyülekezetünk Szeretetotthonában, hogy intézményünk dolgozóit köszöntsük.

Kunstár Ágnes intézményvezető köszöntötte a megjelenteket, majd a fenntartó képviseletében Pelikán András igazgató lelkész tartott áhítatot. Igehirdetésének központi gondolatát Pál apostol Korintusiakhoz írt 2. leveléből merítette: „Íme most van a kegyelem ideje, íme most van az üdvösség napja.” Ennek kapcsán hangsúlyozta, fel kell tennünk magunknak a kérdést: Hol tartunk életünk idejében? Hisz annyira elárasztanak bennünket a napi teendőink, hogy észre sem vesszük, ha már másnak van itt az ideje. Az ünnep figyelmeztet minket arra, hogy a hétköznapok ritmusából néha ki kell szállnunk. Megállni és felemelni tekintetünket, észrevenni, hogy most van itt az ideje a töltekezésnek. Az igazgató lelkész a gyülekezet nevében megköszönte az itt dolgozók elkötelezett munkáját és háláját fejezte ki, amiért biztosak és nyugodtak lehetnek afelől, hogy az idősek jó helyen, méltó körülmények között élnek.

A köszöntőt követően az intézményvezető a Magyarországi Evangélikus Egyház, valamint a Diakóniai Osztály jókívánságait, köszönetét tolmácsolta a dolgozók felé. Kondor Péter püspök Szent Mártonhoz kapcsolódó szavaival: „Önök azok a „Mártonok”, akik segítő kézzel nap, mint nap a szeretet üzenetét viszik az elesetteknek”.

Kunstár Ágnes intézményvezető most is megosztotta gondolatait hangsúlyozva, hogy „az ünnep alkalmat nyújt ahhoz, hogy e nehéz, sokszor embert próbáló hivatás, szolgálat végzői előtt köszönettel, tisztelettel és büszkeséggel legyünk. A magas szakmai színvonalon végzett munkánkkal az itt élő 50 idős mindennapjait tesszük szebbé, könnyebbé és élhetővé, őrájuk fókuszálunk törődéssel, türelemmel, fáradtsággal – de fáradhatatlanul, sokszor erőn felül.” Kiemelte, továbbra is számít az itt dolgozók munkájára, azt kívánva, hogy

szakmai elhivatottságuk soha ne lankadjon, és lakóinkról továbbra is együtt gondoskodhassunk.

Köszönetét a dolgozók felé a testnek és léleknek szóló „gondoskodáscsomaggal" is kifejezte. Az ünnepség diavetítéssel, majd közös ebéddel zárult.

Fábián Eszter terápiás munkatárs

Megemlékezünk

Az élet művészetében segít a hit

Huber Ferenc (1962–2019) emlékére

Néhány nappal karácsony előtt ért bennünket a szomorú hír, hogy munkatársunk, Huber Ferenc váratlanul elhunyt. Nagyon megrázott minket a halála. Barátságos, vidám, segítőkész emberként őrizzük emlékezetünkben, akire mindig számíthattunk. Imádságban gondolunk gyászoló szeretteire.

A „Mein Bibelwort" (Az én igém) című rovatunkban két évvel ezelőtt a konfirmációi igéjéről írt. *„Aki tehát hallja tőlem ezeket a beszédeket, és cselekszi azokat, hasonló a bölcs emberhez, aki kősziklára építette a házát."* (Mt 7,24)

Rá emlékezve és egy kicsit az ő hagyatékaként álljon itt egy rövid részlet az akkori írásából:

„Ha ma visszagondolok, az jut eszembe, hogy válsághelyzetben az ember hajlamos mindenért másokat felelőssé tenni. Azt gondolja: ez vagy az az ember tehet arról, hogy rosszul állnak a dolgaim! És Isten nem foglalkozott eleget velem! De ezen a ponton fontos, hogy az ember tükörbe nézzen. Persze vannak külső körülmények, amiket az ember nem tud befolyásolni, de ettől függetlenül gyakran mi magunk is nagyban hozzájárulunk, hogy nem sikerül közös nevezőre jutnunk.

Nem állíthatjuk, hogy mi a magunk részéről mindent jól csináltunk. Ha például rossz emberekben bíztam meg, akkor az az én hibám is – milyen szempontok alapján választottam pont őket, miért pont bennük bíztam meg? Gyakran nem vettünk észre bizonyos előjeleket vagy nem jól mértük fel őket. Talán nem jó mércével mértünk – nem a hit mércéjével. És így – anélkül, hogy magunkat és másokat helyesen ítélnénk meg – makacsul homokra építjük a házunkat, sőt, még tán abban is reménykedünk, hogy nemcsak egy házat, de akár várat is tudunk építeni. De nem látjuk, hogy egyik sem áll ellen a viharoknak. Tehát valahogyan meg kell tanulnunk a művészetét, hogy azokat a bizonyos jeleket felismerjük – és ebben a művészetben segít a hit."

Kérjük Istent, erősítse a mi hitünket, és adja, hogy újra és újra a hit legyen az életünk mércéje. Ebben segíthet nekünk ez az emlékezés is.

Holger Manke

Tervezett programok

Csoportjaink alkalmai

hétfői bibliaóra minden hétfőn 15 órakor a Fabricius Szeretetotthonban
szerdai bibliaóra minden szerdán 18 órakor a kisteremben (január 1-jén elmarad)
énekkar minden szerdán 17 órakor a klubszobában
ifi–Jugendgruppe csütörtökönként és péntekenként felváltva 18 órakor az ifiteremben
Fifi január 18-án és február 15-én, szombaton 9.30-kor az ifiteremben
bábcsoport január 11-én és február 8-án, szombaton 10 órakor a kisteremben
női imaóra január 2-án és 16-án, február 6-án és 20-án, csütörtökön 19 órakor a klubszobában
filmklub január 27-én és február 17-én, hétfőn 18 órakor a kisteremben
nőslénykör (férfi beszélgetőkör) január 13-án és február 10-én, hétfőn 20 órakor a klubszobában
kimenő (asszonykör) január 25-én, szombaton 20 órakor az ifiteremben

Glaubensgesprächskreis – német beszélgetőkör január 10-én, 24-én, február 14-én, 28-án, pénteken 15.30-kor a lelkészi hivatalban
Kirchenkaffee január 19-én és február 16-án, vasárnap 10 órakor a kisteremben
gyerek-istentiszteleti teaház január 12-én és február 9-én, vasárnap 10 órakor a kisteremben
baba-mama kör január 15-én, február 5-én és 19-én, szerdán 10 órakor az ifiteremben
Kindergruppe – német gyerekcsoport január 8-án, 22-én, február 12-én, 26-án, szerdán 16.30-kor a kisteremben
barkácskör minden pénteken 15 órakor a társalgóban

Bábkészítésre és bábjátékra hívjuk az iskolásokat minden hónap 2. szombatjára, délelőtt 10 órára.

Egyéb

Január 20. hétfő és 25. szombat között tartjuk Sopronban az imahetet a keresztények egységéért.

Január 22-én, szerdán 18 órakor a Magyar Kultúra Napja alkalmából Dr. Fabiny Tamás elnök-püspök és Gryllus Dániel Kossuth-díjas zenész előadásában Weöres Sándor-est lesz a Lámfalussy Sándor Közgazdaságtudományi Kar Erzsébet utcai épületében, az első emeleti nagyelőadóban.

Február 9-én, vasárnap a 10 órakor kezdődő istentisztelet keretében, „A házasság hete" programsorozat részeként megáldjuk a házaspárokat. Szeretettel hívunk minden házaspárt, aki megerősítő áldást szeretne kérni kapcsolatukra.

Február 15-én, szombaton 15 órától farsangi délután lesz a nagyteremben.

Március 9. és 11. között háromestés böjti evangélizáció lesz Ihász Beatrix esperes igehirdetésével.

Gyülekezeti nap, 2020

2020. május 17. vasárnapra gyülekezeti napot szervezünk. Közös istentisztelet után színes programokkal készülünk. Vendégünk lesz Balczó András olimpiai bajnok öttusázó, a nemzet sportolója, táncházat tart dr. Varga Gyöngyi teológiai oktató, baba-mama tornát, kézműves-foglalkozásokat és közös ebédet is tervezünk. Mindenkit szeretettel várunk!

Istentiszteleti szolgálati beosztás

2019. karácsony– 2020. böjt

december 24. (szenteste)
16.00 Balf (ökumenikus): Tóth Károly
17.00 német (gyermekműsorral): Holger Manke
18.00 magyar (csatlakozóan úrvacsorás): Tóth Károly

december 25. (karácsony ünnepe)
8.00 magyar (úrvacsorás, áldozati gyűjtéssel): Pelikán András
9.00 német (úrvacsorás, áldozati gyűjtéssel): Holger Manke
10.00 magyar (csatlakozóan úrvacsorás, áldozati gyűjtéssel): Pelikán András
15.00 Balf (úrvacsorás): Pelikán András
16.15 Fertőszentmiklós (úrvacsorás): Pelikán András

december 26. (karácsony 2. napja)
8.00 magyar (úrvacsorás): Tóth Károly
9.00 német: Holger Manke
10.00 magyar (csatlakozóan úrvacsorás): Tóth Károly

december 29. (karácsony utáni vasárnap)
8.00 magyar: Pelikán András
9.00 német: Holger Manke
10.00 magyar: Pelikán András
15.00 Balf: Pelikán András

december 31. (óév)
16.00 német (úrvacsorás): Holger Manke
17.00 magyar (úrvacsorás): Tóth Károly

január 1. (újév)
8.00 magyar (úrvacsorás): Dr. Simon Attila
9.00 német: Manke-Lackner Eszter
10.00 magyar (úrvacsorás): Dr. Simon Attila
15.00 Balf (úrvacsorás): Dr. Simon Attila

január 2.
17.00 Wochenpredigt (úrvacsorás): Holger Manke

január 5. (újév utáni vasárnap)
8.00 magyar: Tóth Károly
9.00 német: Holger Manke
9.00 gyermek-istentisztelet: Pelikán András
10.00 magyar („Tízórai", úrvacsorás): Pelikán András
15.00 Balf: Tóth Károly
16.00 kórház (úrvacsorás): Tóth Károly

január 6. (Vízkereszt ünnepe)
8.00 líceumi istentisztelet: Dr. Simon Attila
18.00 magyar a nagyteremben: Pelikán András

január 9.
17.00 Wochenpredigt: Holger Manke

január 12. (Vízkereszt ünnepe utáni 1. vasárnap)
8.00 magyar: Pelikán András
9.00 német: Holger Manke
9.00 gyermek-istentisztelet: Tóth Károly
10.00 magyar (személyes áldással): Pelikán András
15.00 Balf: Pelikán András
16.00 Fertőszentmiklós: Pelikán András

január 16.
17.00 Wochenpredigt: Manke-Lackner Eszter

január 19. (Vízkereszt ünnepe utáni 2. vasárnap)
8.00 magyar (úrvacsorás): Pelikán András
9.00 német (úrvacsorás): Holger Manke
9.00 gyermek-istentisztelet: Pelikán András
10.00 magyar (úrvacsorás): Pelikán András
15.00 Balf (úrvacsorás): Pelikán András

január 23.
17.00 Wochenpredigt: Holger Manke

január 26. (Vízkereszt ünnepe utáni 3. vasárnap)
8.00 magyar (áldozati gyűjtéssel): Tóth Károly
9.00 német (áldozati gyűjtéssel): Holger Manke
9.00 gyermek-istentisztelet: Tóth Károly
10.00 magyar (áldozati gyűjtéssel): Tóth Károly
15.00 Balf: Tóth Károly
16.00 Fertőszentmiklós: Tóth Károly

január 30.
17.00 Wochenpredigt: Holger Manke

február 2. (Vízkereszt ünnepe utáni utolsó vasárnap)
8.00 magyar: Pelikán András
9.00 német: Holger Manke
9.00 gyermek-istentisztelet: Tóth Károly
10.00 magyar („Tízórai", úrvacsorás): Tóth Károly
15.00 Balf: Pelikán András
16.00 kórház: Pelikán András

február 6.
17.00 Wochenpredigt (úrvacsorás): Holger Manke

február 9. (Hetvened vasárnap)
8.00 magyar: Tóth Károly
9.00 német: Holger Manke
9.00 gyermek-istentisztelet: Pelikán András
10.00 magyar (házaspárok megáldásával): Tóth Károly
15.00 Balf: Tóth Károly
16.00 Fertőszentmiklós: Tóth Károly

február 13.
17.00 Wochenpredigt: Holger Manke

február 16. (Hatvanad vasárnap)
8.00 magyar (úrvacsorás): Pelikán András
9.00 német (úrvacsorás): Holger Manke
9.00 gyermek-istentisztelet: Pelikán András
10.00 magyar (úrvacsorás): Pelikán András
15.00 Balf (úrvacsorás): Pelikán András

február 20.
17.00 Wochenpredigt: Holger Manke

február 23. (Ötvened vasárnap)
8.00 magyar (áldozati gyűjtéssel): Tóth Károly
9.00 német (áldozati gyűjtéssel): Holger Manke
9.00 gyermek-istentisztelet: Tóth Károly
10.00 magyar (áldozati gyűjtéssel): Tóth Károly
15.00 Balf: Tóth Károly
16.00 Fertőszentmiklós: Tóth Károly

február 27.
17.00 Wochenpredigt: Holger Manke

március 1. (1. vasárnap böjtben – Invocavit)
8.00 magyar: Tóth Károly
9.00 német: Holger Manke
9.00 gyermek-istentisztelet: Pelikán András
10.00 magyar („Tízórai", úrvacsorás): Őri Katalin
15.00 Balf: Tóth Károly
16.00 kórház: Tóth Károly

Minden vasárnap a 10 órakor kezdődő templomi istentiszteletthez csatlakozóan úrvacsora van.

Minden vasárnap és ünnepnapokon 15 órakor istentisztelet a Fabricius Endre Evangélikus Szeretet-otthon kápolnájában (Sopron, Kisfaludy u. 10.) (A hónap első vasárnapján úrvacsorás istentisztelet.)

Christophoros
A Soproni Evangélikus Egyházközség újsága
9400 Sopron, Színház utca 27.
e-mail: sopron@lutheran.hu
web: http://sopron.lutheran.hu
tel: 99/523-002; fax: 99/523-003
számlaszám: 11737083-20006895

Nyomtatva 500 példányban.
Várható következő megjelenés:
2020. böjt
Felelős kiadó: Pelikán András